

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Eml. R. a. Erdőnand (József Ismerceg-ut.) 4. Telefont: 151. Sürgőscím: Közlöny. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és forgalmazása nyomás. Megjelentik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évenként 1050, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucarestben 50 banf. befár.) Hirdetések terfija szerint, ::

XLVI. évfolyam, 145. szám - * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1931. július hó 1

Kánikula és ivóvíz

Már kora reggel, amikor a mosdó feletti vízesapöt megeresztem, hogy a kezdődő kánikulában felüdítem magamat, egy undorító szag lüti meg az orromat. Amikor pedig az arcomat elkezdem mosni, vagy pláne, ha szájjal viznek használom az aradi vizet, a kénes büztől valóságos rosszullét fog el. Ez a visszataszító szag eltölti az egész lakást, a vízzel együtt a porusokba hatol és a legerősebb kánikulában felüdülés helyett beteggé teszi az embert. Télen is förtelmes az aradi ivóvíz, nyáron azonban, úgy látszik, ezek az undorító gázok még fokozottabb mértékben fejlődnek. Már pedig ebben a szokatlanul korai kánikulában nagy szükségünk volna tiszta és üdítő mosdó- és ivóvízre!

Aradnak valaha híres jó vize volt. Egyszer aztán valami spekulatív beavatkozás történt hozzá nem értő műszaki férfiak részéről és kiemelték a vízvezeték központi kutjaiból a szűrőkészülékeket. Talán eladták, talán más célokra használták fel őket; tény annyi, hogy azóta vált ihatatlanul büzösé az aradi víz.

Évek hosszú sora óta panaszkodik a közönség és a lapok a cikksorozatoknak egész áradatát zúdították már a hatóságok fejéhez, de mindig hiába. Mintha hatósági vezetőink mind alkoholisták volnának, akik nemcsak hogy vizet nem isznak, de mintha még nem is mosdanának, — süket fülekre talál évek óta a város polgárságának ez a legeminensebb és reparálásra elsősorban szoruló sérelme. A Romániában szokássá vált folytonos politikai rezsimváltozás alatt csodálatosképpen nem akadt még eddig Aradon egyetlen választott tanács, interimár-bizottság, egyetlen polgármester vagy prefektus, aki meghallotta volna Arad polgárságának ezt a mindennapos panaszát. Történetek itt a város javára egészen előnyös intézkedések; megcsinálták az autobuszközlekedést, a mely jól jövedelmez, városi kezelésbe vették a mozikat, amikre szintén nem fizetünk rá. De ezeknek a jövedelméből nem azt a sebet siettek begyógyítani Arad városának, amely a legjobban sajog, hanem a jövedelmek nagyrészét városépítési célokra fordították. Rólunk senki sem mondhatja, hogy nem ismertük el a város vezetőségének jószándékát és hogy ellene letünk volna minden olyan intézkedésnek, amelyek a város écsinosítását szolgálták. De mindezeknek helyeslőleg történt tudomásulvétele mellett évek óta vagyunk szócsövei a közönség ama elkeseredett hangulatának, amely a vízvezetékkel szemben alakult ki.

E pillanatban még bizonytalan, hogy helyén marad-e továbbra is a városi tanács, avagy másikat erőszakol helyére a politika szélsője. Ám akár megmarad a város régi vezetősége, akár új jön a helyére, nem lehet sürgősebb kötelessége, mint a vízvezeték körüli türelmetlen állapotokat rendezni! Ha annak idején az angolok ilyen förtelmes vizet szolgáltatott volna, mint amelyet a mai vízművek adnak, akkor a város egykori vezetősége bizonyára a nyakukban hagyta volna a vízvezeték egész apparátusát, a kutakkal és csövekkel együtt. De az angolok jól végezték munkájukat és évtizedeken át kitünő vizet szolgáltattak az aradi vízművek; csak mi, aradiak rontottuk el tudatlanságunkból, vagy egyes városi közegek nyereszkeskedési vágyából.

A mi óhajunk az lenne, hogy a város mai tanácsa maradjon helyén, mert egy új tanácsnak, egy új polgármesternek megint hosszú időre van szüksége, amíg ismeretséget köt a városvezetés legelemibb kívánalmaival. De a vízművek rendezésének kérdésénél többé a napirendről levenni nem lehet, mert az a tanács, amely ennek a kérdésnek a megoldását egyre halogatja, az nem képviselője, hanem ellensége a polgárság érdekeinek.

Veszélyben a Hoover-terv Franciaország makacssága miatt

Két teljesíthetetlen követelés — Lavale francia miniszterelnök nem adja fel álláspontját — Szerdán jár le Hoover határideje — Fantasztikus közgazdasági abszurdum, amely Németország teljes leromlását célozza — Egy ország, amelyet nem érint a Hoover-terv

A berlini török nagykövet feltűnéstkeltő nyilatkozata az Aradi Közlönynek

A Hoover-terv megvalósulásától várja most Európa megváltását. A mai napon azonban olyan jelentések érkeztek, amelyek komoly okot adnak arra, hogy pesszimiztikusan ítéljük meg a körülményeket. Franciaország mereven ragaszkodik ellenjavaslatához és látványosan az a helyzet, hogy az ellentétek áthidalhatatlanok. A reális valóság, a gazdasági kényszer azonban előreláthatólag összeköti azt a mély szakadékot, amely a Hoover-terv és a Lavale-javaslat között fennáll. A két politikai bizonyára be fogja látni, hogy Amerikának és Európának egyformán érdeke a gazdasági khaoszból való kibontakozás és megtalálják a megfelelő formában való közeledést. Kétségkívül azt mondhatjuk, hogy ennek a két államférfiúnak a kezébe van most letéve a világ sorsa és bizonyos, hogy Hoover és Lavale alaposan mérlegelni fogják cselekedetüket, mielőtt ebben a nagyjelentőségű kérdésben az utolsó szót kimondják. Az ügy mai eseményeiről egyébként a következő jelentések érkeztek:

Kritikus a helyzet

Párisból jelentik: Francia hivatalos körök

— Ha Hoover elsáncolta magát a kongresszus mögé, — jelentette ki a francia kabinét elnöke — úgy én a francia kamara mögé rejtezőm, amely félreismerhetetlen módon nyilvánította akarátát. Franciaország közvéleménye nem tudná megérteni álláspontomat, ha nem tartanék ki a kormány szigorúan lefektetett nézetei mellett. Én szilárdan megmaradok eredeti véleményemnél, azt nem adhatom fel.

A döntésnek holnap, szerdán be kell következnie, tekintet nélkül arra, hogy ekkor jár le Hoover határideje, amelyet a javaslatok benyújtására vonatkozólag adott. Lavale miniszterelnök kijelentése minden kétséget kizáróan bizonyítja azt, hogy Franciaország álláspontján el fog bukni Hoover nagy szenzációt keltett és nagy gazdasági reményekre jogositott moratórium-indítványa.

Németország gazdasági leromlása

Londonból jelentik: A Daily Herald arról ír már, hogy Mellon amerikai pénzügyi államtitkár párisi tárgyalásai holtpontra jutottak. A kudarc Franciaország csökkenő magatartásán mulott, tekintettel arra, hogy azt követelik Németországtól, hogy a moratórium letelte után azonnal fizesse meg az elmaradt reparációs összeget. A lap *fantasztikus közgazdasági abszurdumnak* tekinti ezt a követelést, amely még súlyosabbá tenné Németország helyzetét, mert a jövő évben kettős jóvátételi évi annuitást kellene fizetnie. Hoover nem járulhat hozzá a balkán-uralom ilyen megerősítéséhez, amelynek ele Németország gazdasági leromlását célozza. A lap megjegyzi, hogy ha Franciaország nem mérsékeli követelését, a megegyezés lehetetlenné válik. Végül utal arra, hogy holnap már szerda van, amikor lejár Hoover határideje.

Berlinből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Hoover elnök javaslata a háborús adósságok és a reparációk moratóriumáról egyetlen állam kivételével, a világháború összes európai résztvevőit érinti. Az egyetlen kivétel Törökország, amely a világháború után, az elfogadhatatlan békeszerződés ellen, új szabadságharcot kezdett. A török nép új háborúját Kemal pasa avózelemre vitte,

megnyilatkozása szerint a Hoover-akció ügyében folytatott *amerikai és francia tárgyalások tegnap este kritikus stádiumba jutottak.* Nagyon könnyen megtörténhetik az is, hogy a tárgyalások folyamán szakadás áll be. Az amerikai nagykövetségen pesszimiztikusan ítéljük meg a helyzetet. A kritikus szituációt Franciaország makacssága idézi elő és főleg két irányban gördit nehézségeket az akció sikerének útjába:

Franciaország feltételei

1. *A moratórium ideje alatt szünetelő jóvátételi fizetést összegeket Franciaország csak kölcsönnek tekintendő és ennek a visszafizetésére nem hajlandó moratóriumot adni a visszafizetési kötelezettség határidején túl.*

2. *Franciaország a vitás esetekben a hágal döntőbírói illetékességét óhajtja elismertetni, amelyet azonban Amerika semmi körülmények között nem hajlandó akceptálni.*

Lavale miniszterelnök nem tagíja az ellenjavaslata mellől. A kormány éjszakai konferenciája után kijelentette, hogy Franciaország a kérdésben az engedékenység legvégsőbb határáig elment.

az antant kénytelen volt a régi feltételeket visszavonni és Törökországgal új alapon békét kötni. Így szabadult meg Törökország a többiek között az eredetileg reá kirótt óriási reparációktól. Most, hogy Hoover elnök átmenetileg a világháború többi résztvevőit is egy vagy két esztendőre mentesíteni akarja a fizetésektől, az Aradi Közlöny berlini tudósítója érdekesnek tartotta kikérni Törökország berlini nagykövetének, Kemal ettin Sami pasának, Kemal pasa bizalmas hívének véleményét. A török nagykövet a feltejt kérdésekre így nyilatkozott:

— Mi törökök, a világháború után nagy erőfeszítéssel elhárítottuk az állami és nemzeti összeomlás veszélyét. A világ megmentése nélkül azonban mi sem élvezhetjük nagy eredményünk gyümölcseit. Ma már mindenkinek be kell látnia, hogy Európa ma gondtalanul élhetne, ha a háború befejezése után a világ új rendjét a népjog és a gazdasági szükségesség alapján építették volna fel. Sajnos azonban, akkor az egyetlen szempont a hatalmi politika volt. És lényegében azóta sem történt változás. A célok és az eszközök a régi maradtak és ha valamit olykor revideáltak, úgy a legjobb esetben valamilyen lényegtelen metódus volt.

Mi előnyös Franciaországnak?

— Közép- és Dél-Európának szüksége van a politikai differenciák kiküszöbölésére és a gazdasági egységre. Ez az áldásos és kívánatos cél azonban természetesen nem érhető el a kisanant szellemével és eszközeivel. Az egyre növekedő krízis következtében, a gazdaságpolitikának háttérbe kellene szorítania a hatalmi politikát. Nem tudom megérteni, miként hibézük egyes diplomaták, hogy a hatalom

politika hangsúlyozásával népek érdekeit szolgálják.

— Európának nem szabad elfelejteni, hogy senki a leggazdagabb, sem a legnagyobb kontinens. Egyesülnie kell az öt elnyeléssel fenyegető kontinensekkel szemben. Ezt az egyesülést Franciaországnak nagyobb engedékenység tanúsításával kellene elősegítenie. Franciaország elérte politikai jelentőségének csúcspontját és most itt az ideje, hogy figyelembe vegye a történelem tanulságait, amelyek számos példával szolgálnak arra, hogy milyen könnyen omolhat össze egy birodalom, amely hatalmának csúcspontjára érkezett. Vajon Franciaország számára nem lenne-e előnyösebb, ha a német nép gazdasági és szociális terhein könnyítene?

Londonból jelentik: Az angol sajtó és a politikai világ szinte lélegzetfojtva figyeli Mellon párisi tárgyalásait. A Reuteriroda párisi levelezője azt hiszi, hogy ha Mel-

lon nem tudja rávenni Hoovert, hogy legalább ötven százalékban engedményeket tegyen a francia állásponttal szemben, akkor az ügy a holnap délelőtti tárgyalások újrafelvételénél újra holpontra jut. Az Evening News azt írja, hogy a francia merev álláspont miatt az amerikai megbízottak engedményeket fognak javasolni Washington számára. Az Evening Standard szerint, a Hoover-hosszereje ugyan nem merült még ki, azonban a dolgok jelenlegi állása máris erősen felbátorította a beszerínytartó tartó érdekeltségeket.

Olaszország megadta a moratóriumot

Rómából jelentik: Olaszország ma közölte az amerikai kormányval, hogy a holnap napról, vagyis szerdától kezdve haladékat ad az összes neki járó szövetségi követelésekre. Az öt terhelő fizetéseket viszont átmeneti számlán a nemzetközi fizetések bankjánál helyezi el addig, amíg a Hoover-terv véglegesen elintéztést nem nyer.

„Szennyes kezek el akarják pusztítani Arad iparát és kereskedelmét”

Elhanyagolják Aradon a cégbejelentéseket

— A dohánytőzsdések panasza — Rémhírterjesztők Arad közgazdasági életének parazitái — Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése —

Domán Sándor és dr. Rácz Sándor érdekes indítványa

Érdekes tárgysorozat mellett tartotta meg ma délután öt órai kezdettel az aradi Kereskedelmi és Iparkamara rendes havi közgyűlését. Az ülést Vlad Sándor elnök nyitotta meg, majd pedig Pacuraru Brutus főtitkár román nyelven és dr. Falus Lajos titkár magyar nyelven ismertették a napirendet.

A Kamara vezetősége megemlékezett Öfelsége II. Károly király, Mihály nagyvajda és Miklós királyi herceg aradi látogatásáról, amelynek alkalmával a város kereskedőtársadalmát a fogadtatás imponzáns módon képviseltette magát. Megemlékeztek arról, hogy a disztribúcióra a kamarai tanács tagjai közül huszonkettőt hívtak meg, majd pedig a Kamara tanácsa lelkes hangon élte a királyt és az uralkodó családot.

A Fumosan-árak problémája

A titkári jelentés beszámolt arról, hogy a Kamaránál már június óta megkezdte működését a cégbejegyzési hivatal, azonban sajnálattal állapították meg, hogy sem a kereskedők, sem az iparosok nem jelentkeztek kellő számban eddig annak ellenére, hogy a cégbejegyzés kötelező és annak elmulasztását a törvény 50 ezer lejig terjedő bírsággal bünteti. Eddig mindössze 94 egyéni és 15 társaság jegyeztette be cégét, holott október 10-ig a cégbejegyzésnek véget kellene érniük.

Megemlékeztek a Kamarák Szövetségének június 18-iki közgyűléséről, amelyen megjelent Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter és Cristea Niculescu kereskedelemügyi államtitkár, az Arad-Brádi Rt. volt vezérigazgatója. Ezert a közgyűlésen a kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy ez a kormány jobboldali kormány s egyik legfontosabb programja a polgárság támogatása. Kifejtette a miniszter, hogy az államnak pénzügyi igényeit a termeléshez kell irányítani és megígérte, hogy a kormány rendezni fogja az adók, illetékek, vámok, a hitelélet stb. stb. égető kérdéseit. Megígérte, hogy a Kamarák mellett ismét fel fogják állítani a választott bíróságokat.

Pacuraru főtitkár ezután a dohánytőzsdéseknek egy panasza ismertette. Arról van ugyanis szó — mint az Aradi Közlöny annak idején beszámolt —, hogy a Monopol vezérigazgatósága oly értelmű rendeletet adott ki, hogy a dohánytőzsdések raktárkészletének 15 százalékát a nikotinmentes Fumosan-árak kell, hogy képezzék. A dohánytőzsdések azt sérelmezték, hogy arra való tekintettel, hogy a Fumosan-árak még nincsenek kellőleg elterjedve, ez a 15 százalékos kvantum részükre holt-tőke befektetést jelent és körték a Kamara vezetőségét, hogy interveniáljon érdeikben, amit az meg is tett. Pacuraru főtitkár egyébként beie-

tette azt is, hogy értesülése szerint már nem kötelező a dohánytőzsdéseknek a hater ezer lejes minimális árukészlet fenntartása.

Beszámolt arról is a Kamara titkársága, hogy szombaton Aradon időzött Cristea Niculescu államtitkár, aki szeretett volna megbeszéléseket folytatni a kamarai tanács tagokkal, akiket azonban az idő rövidsége miatt nem lehetett összehívni. Eppen ezért azt javasolták, hogy hívják meg az államtitkárt Aradra, amikor is a Kamara tanácsának plénuma előtt szolgálhat Arad kereskedőtársadalmának jótanácsaival és egyúttal meghallgathatja annak sérelmeit is. Megemlékeztek azt is, hogy az államtitkár annak a nézetének adott kifejezést, hogy előnyös lenne, ha a Hegyalján a termelést úgy folytatnák, hogy a hegyaljai borok egységes, márkás jelleget kapjanak, mivel ebben az esetben nagyobb szállítmányokat lehetne Lengyelországban elhelyezni, amely ország különös érdeklődést tanúsít a romániai borok iránt. Felemlítette Cristea Niculescu azt is, hogy az aradi mézárásoknak és állatkereskedőknek nagyon előnyös lenne, ha húst szállítanának Bucurestibe.

Domán Sándor a rémhírterjesztőkről

Ezután Domán Sándor, a Kamara alelnöke emelkedett szólásra és egy rendkívül fontos és aktuális kérdésre világítva rá, a következőket mondotta:

— Közérdekűnek tartom, hogy nagyon furcsa és veszélyes járványra felhívjam kereskedőtársaim figyelmét. A súlyos gazdasági viszonyok, a közterhek mellett egy betegség pusztít sorainkban, amely tönkre akarja tenni Arad iparos és kereskedőtársadalmát. Nyiltan ki kell mondanom: szennyes kezek igyekeznek elpusztítani ennek a városnak kereskedelmét és iparát azzal, hogy fizetésképtelenségi híreket kolportálnak alaptalanul, fizetési zavarokról terjesztik a híreket, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy tönkretessenek egzisztenciákat és esetleg azzal, hogy ebből üzletet kovácsoljanak maguknak. Sajnálattal kell megállapítanom azt, hogy azok között, akik ezeket a híreket aztán kibővítve, kiszinezve kolportálják, komoly kereskedők, sőt vezető emberek is akadnak.

Gluck József: Meg kell nevezni őket!

Domán Sándor: A háború alatt a rémhírterjesztők ellen törvényt hoztak. Ebben a súlyos gazdasági háborúban, amely napjainkban dúl, ezek a rémhírek talán még veszélyesebbek lehetnek, mint a háborúban voltak és egzisztenciák pusztulását vonhatják maguk után. Azt hiszem, hogy a legalkalmasabb szerv arra, hogy megtalálja a védelmet a rémhírterjesztők ellen, a Kereskedelmi Kamara. Azok tehát, akik ilyen alaptalan, rémhíreket hallanak, tegyenek

jelentést arról a Kamarának, vagy a Kereskedelmi Testületnek, amely intézmények el fognak járni azok terjesztői ellen.

— Külön kell kifejezmem köszönetemet — mondotta Domán Sándor — az aradi napisajtónak, amely hivatása magaslatán állva, nem ad hitelt ezeknek a rémhíreknek és nem is közli azokat.

Az új kényszeregyezségi törvény

Domán Sándor után Vlad Sándor elnök intézett ünnepélyes felhívást a kereskedőkhöz, hogy akadályozzák meg ezeket a merényleteket, melyeket nemcsak a kereskedőtársaik ellen, de az ország közgazdasági élete ellen terveznek felelőtlen kezek. Vlad Sándor beszéde után, a Kamarák Szövetsége által beküldött új kényszeregyezségi törvény javaslatával foglalkozott a kamara. Ismertették a javaslat egyes paragrafusait, amelyek közül egyik legfontosabb az, hogy abban az esetben, ha a bíróság elutasítja a kényszeregyezségi kérvényt, úgy ezzel egyidejűleg automatikusan elrendeli a csődöt. Kifejtette a Kamara titkársága, hogy lényegesebb javulást ettől az új javaslatától sem nagyon lehet várni és ezért leghelyesebbnek tartanak a kötelező magánegyezségi eljárás törvény utján való bevezetését. Az egyezség elsősorban az adós és a hitelező ügye és így kényszeregyezségi eljárásnak csak akkor volna helye, ha a magánegyezség már nem járna eredménnyel. Az egyezségi jogi előfeltételeit továbbra is a bíróságoknak kellene felülvizsgálni, míg a gazdasági előfeltételeket az iparkamarák vizsgálnák felül, amelyek inkább tarthatják szem előtt az általános gazdasági érdekeket. Az aradi Kamara mozgalmat kíván indítani a magánegyezségi törvényileg kötelezővé tétele érdekében és ebbe a mozgalomba be akarja vonni az ország többi kamaráit is.

Felemlítették ezután, hogy Rácz Sándor dr. rendkívül érdekes indítványt terjesztett a kamara elé. Az indítványnak az a lényege, hogy a külföldi Treuhand intézmények mintájára, létesítsenek a kamara égisze alatt egy olyan intézményt, amely a hitelezők és adósok közötti differenciákat likvidálná és, amelynek felügyelete alatt adminisztrálnák a fizetésképtelen üzletet. Az intézményt részvénytársaság formájában valósítanák meg, mivel a jelenlegi törvények mellett, más forma nem lehetséges. A részvények többségét pedig az iparkamara jegyezné. A titkári jelentés után, Rácz Sándor dr. ismertette bővebben javaslatát.

— A fizetésképtelenségek szaporodását — mondotta, — sem paragrafusokkal, sem börtönnel nem lehet megakadályozni, ez csak gazdasági erők akadályozhatják meg. Tudott tény, hogy a bíróság nem alkalmas a kényszeregyezségek lebonyolítására. Az a delegált bíró, akinek 80 kényszeregyezségi ügye van, nem alkalmas a kényszeregyezségeben lévő vállalat gazdasági pozícióját felülvizsgálni. Ez az adós és a hitelező ügye. A Treuhand intézménynek az lenne a hivatása, hogy attól kezdve, hogy a cég bejelentet fizetési nehézségelt, megakadályozza az üzlet szétzúllásere megindult folyamatot. A Treuhand ettől a pillanattól lépne közbe, ennek felügyelete alatt történe az üzlet adminisztrálása és esetleg likvidálása.

Tiltakozás a közjegyzőségek megszüntelése ellen

A kérdéshez elsőnek Reisman Jenő szólott hozzá, aki megkérdezte, hogy vajon a hitelezők minden esetben beleegyeznek-e abba, hogy a Treuhandot igénybe vegyék. Utána Domán Sándor szólalt fel, aki bizottság kiküldését kérte dr. Rácz Sándor javaslatának megvitatására, majd pedig Vigyázó László annak a nézetének adott kifejezést, hogy arra való tekintettel, hogy a Treuhand nem kötelező csak a jóhiszemű adósok fognak hozzá fordulni, míg a rosszhiszeműek meg fogják kerülni. Végül is a kamara úgy döntött, hogy bizottságot küldött ki a kérdés megvitatására.

A kamara a napirend utolsó pontjaképpen azzal a törvényjavaslattal foglalkozott, amelyet a kormány meg akarja szüntetni az erdélyi és bukovinai közjegyzőségeket és hatáskörüket a bíróságokra kívánja átruházni. A kamara ez ellen tiltakozó memorandumot fog a miniszteriumba felterjeszteni. Engel Gyula felszólalása kapcsán elhatározták még azt is, hogy tiltakozni fognak táviratilag a korlátozott hatásmérségi engedélyek elárverezése ellen.

Pteancu vezérfelügyelő ma vizsgálatot tartott az aradi katolikus gimnáziumban

A filozófiát is felvették az érettségi tantárgyak közé —

A Consiliul Permanent adja ki a nyilvánossági jog jóváhagyását — Pteancu közoktatási vezérfelügyelő nyilatkozata az Aradi Közlönynek

Julius negyedikén kezdődnek az érettségi vizsgák Aradon

Az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogának visszaállítása már belekerült az előirt törvényes formások közé. Mint az *Aradi Közlöny* jelentette elsőnek, *Iorga* miniszterelnök határozott óhaja volt nemcsak az aradi, hanem az összes kisebbségi iskolák nyilvánossági jogának rendezése, amelyeket az előző kormányok visszavontak s ezzel megbénították a kisebbségek kulturális fejlődését.

Ma reggel Aradra érkezett *Pteancu* közoktatásügyi vezérfelügyelő, aki megérkezése után rövid látogatást tett *Crisan* Ascaniu liceumi igazgatónál, majd *Fischer* Aladár gimnáziumi igazgatóval, a katolikus gimnáziumba ment, ahol mindent a legnagyobb alaposággal átvizsgálta. *Pteancu* vezérfelügyelő a délutáni gyorsvonattal utazott vissza és a vizsgálatának eredményéről a következő, igen rezervált nyilatkozatot adta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— *Utam az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogával van összetűgésben. Vizsgálatom eredményéről csupán annyit közölhetek, hogy jelentésemet az igazságnak megfelelően teszem meg a miniszteriumnak.*

Pteancu vezérfelügyelő vizsgálatával kapcsolatosan kérdést intéztünk *Fischer* Aladár gimnáziumi igazgatóhoz, aki a következőkben számolt be a gimnázium jövőjére oly nagyjelentőségű látogatásáról:

— *Pteancu* vezérfelügyelő jelentését a Consiliul Permanent elé terjeszti, amely dönt véglegesen a nyilvánossági jog visszaadása ügyében. Mindenesetre örülök, hogy *Pteancu* vezérfelügyelő vizsgálatra jött Aradra, mert így a nyilvánossági jog megadása teljesen a törvényes formák betartásával történik meg. A jelentést rövidesen letárgyalja a Consiliul Permanent s annak megtörténte után kapjuk meg a hivatalos leiratot.

Az érettségi vizsgálatokra vonatkozólag a vezérfelügyelő nyilatkozott és nyilatkozata szerint azok július 4-én, szombaton kezdődnek meg.

Az aradi katolikus gimnázium vizsgaeredménye a következő:

Az első osztályban vizsgázott 33 tanuló, osztályismétlésre bukott 7 tanuló, a másodikban 9 tanuló, elbukott 1, a harmadikban 11 tanuló, elbukott 3, a negyedikben 5 tanuló, elbukott 1, az ötödikben 9 tanuló, akik közül egy sem bukott, ugyanúgy senki sem bukott meg a hatodik osztály 4 és a hetedik osztály 9 tanulója közül.

Pteancu vezérfelügyelő vizsgálatával kapcsolatban különben magánforrásból azt az értesítést kaptuk, hogy a katolikus gimnázium nyilvánossági jogára vonatkozó kérvény már *Iorga* miniszterelnök aprobációjával került a Consiliul Permanenthez, amely a vezérfelügyelő vizsgálatával csupán a törvényes formáknak kíván eleget tenni. A kérvény sorsa az aprobációval már elintézettnek tekinthető.

A baccalaureatusi vizsgák idejére vonatkozólag kérdést intéztünk *Crisan* Ascaniuhoz, a *Moise Nicoara* liceum igazgatójához is, aki a következőket mondotta:

— Az érettségi vizsgálatok pontos idejére vonatkozólag ma még semmi értesítést nem kaptunk, a közoktatásügyi miniszterium csu-

pán az Aradon működő érettségi bizottság elnökének személyéről küldött értesítést. Az értesítés szerint *Moldovan* Valér kolozsvári egyetemi tanár, volt tartományi igazgató lesz az aradi bizottság elnöke. A bizottság tagjait sorolás útján állapítják meg és abban részt vesznek úgy az aradi, mint idegen intézetek tanárai közül kisorsoltak. A baccalaureatusi vizsgák díja változatlanul 1500 leiben marad megállapítva, amelyet méltányos esetekben a bizottság részben vagy teljesen el is engedhet. A vizsgára vonatkozólag különben megerősítem az *Aradi Közlöny* előző értesülését, mert a leérkezett értesítés szerint kizárólag román nyelven kell a történelmet, földrajzot és a román nyelvet vizsgáztatni, míg a többi tárgyaknál a kisebbségi

Botrányos leleplezések a Kamara mai ülésén

Goga kiméletlen — Többször kitör a v. har. „A politikusnak gyakran gonosznak kell lenni.” Aki meghamisította a Bratianu-család tradícióit

A román politikának bronzemberekre van szüksége

A Kamara mai ülése ismét izgatott hangulatban folyt le és ez alkalommal is éles szóváltásokra adott alkalmat. *Pompeel* elnök napirend előtt rendre utasította *Cuzát*, mivel az elmul ülésen a Népszövetségre sértő kijelentéseket tett. *Fischer* Tivadar zsidó képviselő tiltakozott *Cuza* sorozatos inzultusai ellen, amelyeket a zsidóság ellen intézett és kérte az elnököt, hogy ne engedje, hogy az ország népének egy rétegét a Kamarában sértegezzék. Az elnök kéri a képviselőket, hogy tartózkodjanak sértő kifejezések használatától. *Otetesanu* kéri a régi időszámítás visszaállítását, mivel a jelenlegi nem vált be. *Valcovici közlekedésügyi miniszter megígéri, hogy megteszi a kellő lépéseket a régi időszámítás visszaállítására.*

A Kamara ezután folytatja a felrati vitát. Elsőnek *Lupu* emelkedik szólásra, aki a következőket mondja:

— *Iorga* boldog volt, hogy 60 éves korára sikerült elérnie, hogy miniszterelnök legyen. A

— *Duca*, — mondja *Goga* — mint rendesen, már nem köt a diszkréció és én is elmondhatok egyet más. *Junius* 8-án a néppárt volt az első, a mely minden fenntartás nélkül, lelkesedéssel tudomásul vette azt, ami történt. Amikor *Óielsege* a baneasui repülőterre megérkezett, akkor magához kéretett és az iránt érdeklődött, hogy milyen az egyes politikai pártok állásoglalása. Ekkor vállalkoztam arra, hogy kipuhatom a helyzetet. Elmentem *Duca*hoz és arra kértem, hogy tegyék le az esküt. *Duca* ekkor elmondotta, *junius* 8-án milyen beszédet fog tartani, amit másnap el is mondott. Végül pedig még kijelentette az uralkodóra érve: „Sohasem fogok neki kezet nyújtani.”

*Goga*nak erre a kijelentésére nagy zaj keletkezett, senkinek sem lehet érteni a szavát, úgy hogy *Pop* Valér alelnök kénytelen az ülést felfüggeszteni. Miután újból megnyitják az ülést, az elnök figyelmezteti *Gogát*, hogy az uralkodó személyét ne vonja bele a vitába. *Goga* folytatja beszédét és kifejti, hogy a liberálisok még három hétig verték a nagy dobot, aztán végül ők is behódoltak.

— A román politikának bronzemberekre

Szeptember elsején Timisoara centrumában

LEANYOTTHONT nyitok

közéiskolát járó növendékek részére. Német minta szerint, a legmodernebbül berendezve; román, francia, zongora és tornaoktatás. Szaktaneri igénybevitelével iskolai leckék korrepetálása. Mérsékelt árak.

Felvételekre mielőbbi jelentkezéseket kérek, miután ezek csak korlátozott számban eszközölhetők.

Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál:

Dr. Klein M.-né,

2117

Timisoara, I., Bul. Regele Ferdinand 6.

tanulóknak meg van engedve anyanyelvük használata. Jelentős változás különben, hogy *érettségi tárgynak vették fel a filozófiát is, amelyből a tanulóknak már az idén vizsgát kell tenniük.* Azonkívül megmarad a román közoktatási és alkotmányjogtörténet, mint vizsgatárgy.

A kisebbségi nyelvnél szem előtt kell tartani azt, hogy csupán addig a mértékig használhatják a tanulók, amíg az nem gátolja meg a bizottság elnökét abban, hogy a tanuló készletéről teljes meggyőződést szerezhessen. Mint ismeretes, a tanulók modern nyelvet is optálhatnak a vizsgán, melynél azonban ki van zárva az anyanyelv, vagy annak a gimnáziumnak a nyelve, amelynek előadásait a tanuló hallgatta.

miniszterelnök ur rendkívül szenzibilis lélek, jó ember és éppen ezért nem való politikusnak, a kinek nagyon gyakran gonosznak és egoistának kell lennie.

Utána *Duca* emelkedik szólásra, aki *Cuza* és *Goga* legutóbbi támadásaira válaszol.

— Nem hoz zavarba a *junius* 8-iki beszéd idézése — mondja. — Nincs tagadni és szegyelni való abban, hogy a liberális párt volt az utolsó, amelyik hűséget esküdött az uralkodónak. Ezt annak idején nyíltan be is vallotta, nem úgy, mint a többiek, akik másképp beszéltek és másképp gondolkodtak. *Goga* már akkor is nagyon elővigyázatos volt. De különben nem akarok indiszkréciót elkövetni.

Goga: Mire céloz?

Duca: Mi az alkotmányt védjük meg és mindig törvényes alapon állunk. Viselkedésünket a liberális párt tradíciói hozták magukkal. Egy ilyen multu párt nem változtathatja egyik napról a másikra álláspontját.

most is intrikál. Ezek után úgy érzem, hogy *Junius* 8-án a néppárt volt az első, a mely minden fenntartás nélkül, lelkesedéssel tudomásul vette azt, ami történt. Amikor *Óielsege* a baneasui repülőterre megérkezett, akkor magához kéretett és az iránt érdeklődött, hogy milyen az egyes politikai pártok állásoglalása. Ekkor vállalkoztam arra, hogy kipuhatom a helyzetet. Elmentem *Duca*hoz és arra kértem, hogy tegyék le az esküt. *Duca* ekkor elmondotta, *junius* 8-án milyen beszédet fog tartani, amit másnap el is mondott. Végül pedig még kijelentette az uralkodóra érve: „Sohasem fogok neki kezet nyújtani.”

van szüksége — mondja — és nem zselatin-politikusokra.

Bratianu György hangsúlyozza, hogy a liberálisok mindig zavart akartak kelteni és aztán halászni akartak a zavarosban.

Duca: *Bratianu* Ionel szellemét idézem, akihez méltatlan ez az imposztor, aki meghamisítja a *Bratianu*-család tradícióit.

Bratianu György válaszol *Duca* éles hangú kijelentésére, közben azonban ismét zaj keletkezik és főleg a liberálisok illetik éles szavakkal *Bratianu* Györgyöt, aki végül is kifejti, hogy *Bratianu* Ionelnek más volt az álláspontja, mint az, amit neki tulajdonítanak.

Constantinescu Atta, *Constantinescu* volt földművelésügyi miniszter fia, elmondja, hogy 1926. augusztus 16-án *Bratianu* Ionel Párisba akart küldeni valakit, hogy a volt trónörökösöt hívják haza, azonban ezt *Duca* és hívei megakadályozták. Erre a bejelentésre ismét kitör a zaj, úgy, hogy az ülést az elnök kénytelen újra felfüggeszteni, mely ezzel az akkorddal véget is ér.

Doumer elnök meglátogatta a párisi német követséget

Feltűnéstkelő barátsági látogatás — Ünnepeles fogadtatás

Párisból jelentik: Tegnap délután a német nagykövetségen olyan esemény játszódott le, amelyre a világháború óta nem volt példa. A délelőtt folyamán *Doumer*, köztársasági elnök kabinetirodája telefonon értesítette a német nagykövetséget, hogy az elnök barátsági látog-

gatást kívánt tenni a követségen épületében. A délután folyamán meg is jelent kabinetirodája titkára kíséretében. A követség tisztviselői az élikön *Hösch* nagykövettel rendkívül ünnepelesen fogadták *Doumer* elnököt, aki tíz percig időzött a követségen és ez idő alatt *Hösch* nagykövettel barátságosan elbeszélgetett.

Főnyeremény | Már 5 nap | Nyeremények összege
L.: 1.000,000 | csak 5 van | L.: 4.000,000

az Albina Bank által garantált
Kolozsvári Mentő Sorsjegy húzásáig.

Egész sorsjegy ára 100.— Lej, fél sorsjegy 50.— Lej.

Sorsjegyek kaphatók tőzsdékben, bankokban, üzletekben és az uccai árusoknál.
 Központi sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului No. 16.

Aradmegyei főbizományos: ECKSTEIN TIVADAR, Str. Vidra No. 1.,
 ahonnan 119 Lej, fél sorsjegynél 69 Lej előzetes pénzbekezdés ellenében a sorsjegy megrendelhető.

Aradváros tanácsát az új közigazgatási törvény sodorja el

Argetoianu még e héten a parlament elé terjeszti a törvény módosítását. Milyen okokból oszthatók fel a községi tanácsok?

Az aradi városi tanács sorsa egyelőre nyugvóponton jutott. Az ankétok sötét viharfelhőit elsodorta az uralkodói kegy aradi sugárzása és ma már nyilvánvaló, nyílt titok, hogy az aradi tanácsot nem sodorhatja el helyéről semmi más, mint a közigazgatási törvény módosításáról elkészült törvényjavaslat, amelyet Argeioanu belügyminiszter még e héten a parlament elé terjeszt.

Aradmegye feljhatalmu kormányzója

Az új közigazgatási törvénytervezet egyetlen egy szakaszból áll, amelynek első cikkelye kimondja, hogy az ország jelenleg fennálló falu szervezetű közigazgatási tagozottsága véglegesen megszűnik, a falu-gyűlések és a falu-tanácsok feloszlanak. Aradmegyében dr. Serban György megyei prefektus a tartományi felügyelőség jóváhagyása mellett, a törvény életbelépte után egy hónap alatt fogja visszacsoportosítani a községek régi rendszerét, az 1925. évi közigazgatási törvény rendelkezésének megfelelően. A községek élére pedig időközli bizottságokat fognak kinevezni, az ugyancsak tervezett interimár-bizottságokat.

Az új közigazgatási törvény tervezetének második cikkelye kimondja, hogy az egyetlen faluból álló községek tanácsai és tanácsválasztmányai, továbbá a külvárosi községek és nem székhely-jellegű városok tanácsait ugyan csak fel lehet oszlatni prefektusi határozat útján, még pedig a primpretor indokolt kérésére. A felosztásnál — írja a törvénytervezet — a helyi közigazgatásról szóló törvény 351. §-ában felsorolt okokon kívül az is okul szolgálhat, hogy rossz az illető közigazgatás, vagy annak a gazdálkodása. *A polgármesterek és alpolgármesterek, akik nem vesznek részt a közigazgatásban, hasonló okokból visszahívhatók.*

Ki lesz a megye „igazgatója“?

A megyei, a város-törvényhatósági és megyeszékhelyi városok tanácsait a belügyminiszter oszthatja fel, miután erre nézve egy közigazgatási vezérfelügyelő jelentést terjesztett elő. Mindenütt az interimár-bizottságok veszik át a közigazgatás vezetését, amelyek tagjainak a száma: 3 a falusi községekben, 5 a székhelyen kívüli városokban, 7 a megyeszékhelyi városokban és 9 a törvényhatósági városokban és megyékben. A megye prefektusa hivatalból elnöke a megyei tanácsválasztmánynak, illetve a megyei időközi bizottságnak, minthogy őreá száll át a megyei tanácsválasztmány elnökének (alispánjának) hatásköre. Ezzel szemben feladatkörének betöltésében a prefektust egy közigazgatási tisztviselő segíti, kinek megyei igazgató a neve, rangja legalább is egyenlő a minisztériumi vezető osztályfőnökével s akit a minisztérium kinevez. *Értesülésünk szerint Aradmegye megyei igazgatója dr. Lázár Agoston volt alispán lesz.*

Tíz hónapon belül

Az új közigazgatási törvényjavaslat a tartományi igazgatóságokat véglegesen megszünteti és helyükbe ellenőrző és utbaigazító vezérfelügyelőségeket léptet, amelyek a belügymi-

nisztérium külső szerveiként működnek. Ezek a kormányigazgatóságok természetesen teljesen átszerveztetnek a kormány intenciói szerint. Ezzel szemben megmaradnak helyükön és hatáskörükben a helyi felülvizsgáló bizottságok (Comitetul Local de Revizuire), amelyek az új és a régi közigazgatási törvény rendelkezéseinek gyakorlati összeegyeztetését fogják kerestülvinni, egyben pedig a belügyminiszteri jóvágyások ellen szóló felebbezéseket bírálják el. Így tehát a temesvári kormányigazgatóság mellett megmarad helyén a revíziós bizottság is.

Tekintve, hogy az új közigazgatási törvénytervezet úgy rendelkezik, hogy tíz hónapon belül kiirassanak az új községi választások is, minden jel szerint legalább tíz hónapig fog tartani az aradi, jelenleg még ki sem nevezett interimár-bizottság átmeneti uralma is.

Színház — Irodalom — Művészet

* A budapesti színházak heti műsora. Budai Színház. Egész héten minden este és jövő vasárnap délután: Cs. Sz. K. — Budapesti Színház. Egész héten minden este és jövő vasárnap délután: Feketeszáju menyecske. — Royal Orfeum. Maig minden este: Sylvester Schaffer vendéglátéka. — Omnia Talkie-kabaré. Egész héten minden nap: Nandy's revü.

* A Magyar Párt közművelődési szakosztályának pályázata, amelyre 163 pályamű érkezett be, még az országhatáron túl is feltűnést és érdeklődést keltett. A kitüntetett pályaműveket szombaton és vasárnap este hegedű- és zongoraszámmal tarkítva mutatják be a közönségnek a Magyar Otthonban. A bemutató-est iránt — különösen, hogy köztudomású lett, hogy Fetter Irén hangversenyénekesnő is énekel 6 kitüntetett népdalt — olyan érdeklődés nyilvánul meg, hogy helyeket már csak korlátozott számban tud a szakosztály biztosítani, miután Temesvárról és Váradról is kérétek nagyszámú hely fenntartását. Műsor váltható a Magyar Otthonban, Str. Romanului (voit Zrinjiv ucca) 8. szám alatt d. e. 10—12-ig és d. u. 4—8-ig.

* Ki lesz az Idel Balaton Tündére? Az ország valamennyi strandján lázasan készülődnek a Színházi Élet Balaton Tündére választására. Háromfelvonásos szindarab, novellák az Ismeretlen Szerző „A néma primadonna” című regényének érdekes folytatása, 32 oldalas Gyermekecske, kotta és kézimunkamehéklet egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 40 lej. Negyedik évf. előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-ucca 8. Megjelent a Színházi Élet új alánédkregénye: Jack Lait: „A szerelmes ördög” címmel. Az új ajándékregényt minden előfizető teljesen ingyen kapja meg, akinek az előfizetés augusztus 15-ig érvényben van.

... A „Borsszem Jankó” választási száma csupa mulatságos meglepetés. A remek tartalomtól kiemeljük a Borsszem Jankó alakjainak nyilatkozatát: Kire szavazok. Rengeteg vicc, adoma és eredeti illusztráció. Molnár Jenő közkezdvelt lapjának egyes száma 15 lej.

Tizenhárom vén diák ötvenöt éves találkozója

Negyvenhárom növendék közül 14-en maradtak életben. Ritka érettségi találkozó Temesváron.

Junius 29-én este Temesváron a Belvárosi Ambrus-étteremben tizenhárom ősz ember gyűlt össze. Fialatos jókedvvel foglaltak helyet a fehér asztalnál, vacsorát rendeltek és finom asztali bort, hogy a bor mellett elbeszélgessenek egy-két rövid órát. Sok beszélni való volt, mert az összegyűlteket valamikor 55 évvel ezelőtt osztálytársak voltak a temesvári főreáliskolában és sokan közülük évtizedek óta nem látták egymást. 55 éves érettségi találkozó volt. A negyvenhárom kis diákból eljött tizenhárom vén diák, akik még élnek, a tizenegyetik táviratban kimentette magát. A többi elment már a temető csöndes magányába, de azok, akik még élnek, könnyes szemekkel emlékeztek vissza 1876-ra. Akkor váltak el, hogy mindegyik végigküzdje, végigharcolja az életet. Ahogy a fehér asztal mellett ültek, visszaemlékeztek a régi kis diák vereitkeses harcaira, akkor sorsdöntőnek hitt epizódokra.

A beszélgetés éifélig tartott, azután szétmentek az öreg diákok, hogy kipihenjék azt a sok boldogságot, amelyet a viszontlátás öröme okozott nekik, de amitől olyan nagyon elfáradtak.

Másnap megint összejöttek a régi cimborák, hogy meglátogassák a régi iskolát, azután elmentek a templomba, hogy ősz fejjel még egyszer együtt legyenek az oltár előtt, ahol olyan régen, szőke, barna, fekete fejükkel annyiszor elimádkozták közös imájukat. Ott térdepeltek szépen egymás mellett Kabdebó Lajos nyugalmazott kereskedelmi iskolai tanár és Probst Mihály építész Aradról, Láng Lajos nyugalmazott tábornok, Streck Emil ny. MÁV. főellenőr és Werkmann József szabadalmi ügyvivő Budapestről, Cseikó Gyula ny. bankigazgató, Funke Károly, a resicai művek ny. főfelügyelője, Györgyóssy József ny. városi főszámvevő, Kimmel Ernő gépészmérnök Krecsuarv Sándor ny. főszámfelügyelő, Weininger Péter ny. mérnök, felügyelő, Strumfold Ede ny. ipariskolai igazgató és Várnay Ödön ny. főerdőtanácsos Temesvárról, Knáb Ödön megyei mérnök Nagybecskerekéről, a tizenegyetik élő osztálytárs nem jött el, de lelke bizonyára ott volt a templomban és együtt imádkozott a többi régi baltársal.

Azután eibucszútlak egymástól az ötvenöt év előtt egy osztályban ült tanulótlársak és megfogadták, hogy ezután minden évben összejönnek feleleveníteni a régi jó idöket. A hatvan éves találkozó ünnepélyes keretek között akariák megünnepelni, Vajjon hányan jönnek el arra a nagy napra.

A bitófa árnyékából vissza az életbe

Kegyelem a halálraitelt arzénas asszonynak

Szólnokról jelentik: A szólnoki törvény-szék ma hirdette ki négy tiszazugi arzénas gyilkossággal vádolt asszony előtt a budapesti Kuria legfelsőbb ítéletét. Mind a négy asszony: Lipka Pálné, Sebestyén Bálintné, Köteles Istvánné és Boyba Károlyné ellen az a vád volt, hogy férjeiket, illetve hozzátartozóikat meggyilkolták. Lipka Pálnét a törvényszék kötélt általi halálra ítélte. A Kuria öreg korára való tekintettel az ítéletet életfogytiglani fegyházra mérsékelte. A másik három asszony büntetése életfogytiglani fegyházra szölt az elsőfoku, sőt a másodfoku bíróság döntése szerint, a Kuria azonban Sebestyén Bálintné büntetését 15 évi fegyházra csökkentette és csak a másik két asszony életfogytiglani fegyházbüntetését hagyta helyben.

A vádlottak az ítélet kihirdetését óriási izgalommal várták, mert erősen tartottak attól, hogy a Kuria halálos ítéletet hoz ellenük. A bitófa árnyékában állott Lipka Pálné, egyenesen letargikus állapotban figyelte az elnök szavait. Amikor meghallották, hogy megmenekültek a közvetlen haláltól, hihetetlen örömvett rajtuk erőt és boldogok voltak, hogy „csak” fegyházbüntetéssel sújtották őket.

Vas Gusztáv meghalt

Aradváros társadalmának egy értékes tagja kötözött el az élők sorából.

Rövid betegség után tragikus gyorsasággal dőlt ki az élők sorából ma reggel Vas Gusztáv nyugalmazott ACSEV főfelügyelő. Rövid ideig betegeskedett. Régi asztmája, amelyhez szivgyengeség is járult, ágyának döntötte a különben is gyenge szervezetű férfit, akinek szervezete már nem tudott megbirkózni az alattomos kórral. Lakásán ápolták és csak tegnap szállították be kezelő orvosai tanácsára a Terapia-szanatóriumba, ahol alig 24 óra elmúltával ötvennégy éves korában meghalt.

Vas Gusztáv markáns egyénisége volt Arad társadalmának és részt vett minden mozgalomban, amely a város kulturális fejlődésének szolgálatában állott. Még alig nyilvánult meg érdeklődés a kilencszáz éves elején a sportok iránt, amidőn Szathmáry János volt ACSEV igazgatóval és Lécsay mérnökkel megszervezték az akkor még gyermekcipőben járó Aradi Atlétikai Klubot. Területet szerzett a sportegyesületnek, személyes vezetése alatt gyűjtött össze annyi összeget, amelyből a pálya hatalmas, új tribünjét építették. Évek óta keresztül működött, mint a sportegyesület igazgató elnöke.

A Kölcsy-Egyesület kulturális fellendítésében is nagy szerepet játszott Vas Gusztáv, aki éveken keresztül irányította ezt a régi tradíciójú magyar egyesületet. Aelnöke volt, majd később megvált a vezetéstől és megalakította az Aradi Írók és Művészek Szabad Társulását, amely köré az Aradon élő fiatalabb író- és művészgeneráció csoportosult. Később ismét belekapcsolódott a Kölcsy-Egyesület munkájába és magával vitte a köréje csoportosult fiatal művészgenerációt. Közéleti működése alatt több ízben volt Aradváros törvényhatósági bizottsági tagja, akinek ilyen módon alkalma volt munkásságát kifejezni a város érdekében is.

Publicisztikai működését az Aradi Közlönyben fejtette ki, ahol értékes és nívós cikkeket jelentek meg. Néhány évvel ezelőtt, amidő a Kölcsy-Egyesület egy egész estét betöltő szindarabra írt ki pályázatot, a pályadíjat háromfelvonásos társadalmi drámájával Vas Gusztáv nyerte meg. Tagja volt az aradi „Összetartás” szabadkőműves páholyának is és hatalmas tevékenységet fejtett ki a jótékonykodás terén is. Amidő a gazdasági viszonyok folytán az aradi magyar színház nehéz időkhöz került, egyik életrehívója volt a színi gyámság egyesületnek, amely a magyar színészetet anyagilag is hosszú időn keresztül támogatta.

Leánya, Vas Boriska mint kiváló tehetséges táncosnő tette nevét ismertté nemcsak Aradon, hanem Budapesten is. Fia, Vas István egyik nagyobb vállalat tisztviselője. — Vas Gusztáv elhunyt Arad egész társadalmában mely részvételt keltett, temetése iránt a család még nem intézkedett, de valószínűleg holnap délután kísérik utolsó utjára Vas Gusztávot.

Halántékon lőtte magát egy aradi cukorkaárus

Tragédia a Thököly Imre utcában. Bács Gergely 65 éves cukorkaárus megunt az életet

A volt Thököly Imre-ucca 3-as számú házának ebédutáni csendjét ma délután két órakor egy revolverlövés zaja verte fel. A leplelt lakók ijedten és megdöbbenve szaladtak ki az udvarra, ahol azonban nem láttak senkit. Az udvar egyik szobájából, ahol Bács Gergely lakott, a halántékon lőtt magát.

Julius tizedikéig

ujból meghosszabbították az idegen állampolgárok jelentkezési határidejét

Bucurestből jelentik: A munkaügyi minisztérium ma kelt rendeletével az idegenek most folyó ellenőrzésére a jelentkezési határidőt július 10-ig ismételtelen meghosszabbította. Amint emlékeztetés, az eredeti rendelet szerint utolsó jelentkezési dátumként június 25-ét állapította meg a minisztérium, azonban az országban tartózkodó idegenek eddig olyan gyér számban jelentkeztek, hogy a minisztérium kényszerült a határidő újabb kitolására. Értesülésünk szerint például Temesváron, ahol pedig nagy számban élnek idegenek, az eddigi terminus lejártáig alig ötszázan nyújtották be okmányukat.

gely 65 éves cukorkaárus lakott albertben, nyugós zaja hallatszott ki. Az egybegyűlt lakók rosszat sejtve, betörték a szoba ablakát. Itt borzalmas látvány tárult szemük elé. A szoba padlóján, átlőtt halántékkal, vértócsában feküdt az idős cukorkaárus. Az öngyilkosságról azonnal értesítést kaptak a mentőket és a rendőrséget, ahonnan Mihajlovics Milos, a bünygyi osztály titkára és Radaut komisszár szállottak ki a helyszínre. Bács Gergelyt azonnal a közpórházba szállították, ahol megállapították, hogy a golyó jobb halántékán hatolt fejébe és állapota rendkívül súlyos.

Bács Gergely egyébként levelet hagyott hátra feleségének, akitől különváltan élt és aki a Purgály Lajosné-uccai árvalházban van alkalmazásban. Levelet írt a rendőrségnek, több barátjának és a főügyésznek is és ezekben elpanaszolja, hogy nem bírja már az életet és felemlíti, hogy senkinek sem tartozik és nem bántott soha senkit. Tettének okát azonban egyik levelében sem írja meg, de úgy hiszik, hogy családi okok készítették az öngyilkosságra.

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..

Maradjunk a Simon-crémhez nők; hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen crém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást. Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulekony crém puhává, gyöngédes teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdeseget nyújt.

Simon-Puder és Simon-Szappan használatának nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÉME SIMON

PARIS

A cukorgyár Aradon marad

Megérkezett az iparügyi minisztérium hivatalos válasza az aradi cukorgyári munkásság memorandumára — Ebben az évben nem szünteti be a gyárigazgatóság az aradi telep üzemét

Nagyjelentőségű hivatalos értesítés érkezett ma délután az aradmegyei prefekturára a kereskedelmi és iparügyi minisztériumból az aradi cukorgyár sokat emlegetett ügyében.

Amint az Aradi Közlönyben annakidején részletesen beszámoltunk róla, a közelmúlt hetekben egy közel száztagú munkásküldöttség jelent meg az aradmegyei prefekturán dr. Serban György megyei prefektus előtt és a küldöttség szónokája részletesen előadta a cukorgyári munkásság kívánságát, amelyet az aradi cukorgyárral kapcsolatban terjesztett a megyei prefektus elé.

A cukorgyári munkásság ugyanis értesült arról az akcióról, ami az aradi cukorgyár ellen indult és amely azt tette a városi tanács ülésén élénk kritika tárgyává, hogy a cukorgyár gazdálkodása egészségtelen módon fertőzi meg a gyártelep környékét és az azon elterülő utcákat. A cukorgyár igazgatósága erre azzal válaszolt, hogy amennyiben az ériesztő anyagok használata ellen kifogások merülnek fel, könnyen meglehet, hogy beszünteti a gyárüzemet és a gyártást a chitilai telepre koncentrálja.

A cukorgyári munkásság a megyei prefektus intervencióját kérte ki ebben az ügyben. Szóban is előadták, hogy a gyárüzem megszűnése folytán számosan vesztenék el kenyerüket és többszáz család jövedelmének elmaradása ezer, meg ezer ember szájától venné el a kenyeret. Felkérték tehát Aradmegye prefektusát,

hogy a kezéhez juttatott memorandumot küldje el hivatalos uton a kereskedelmi és iparügyi minisztériumba; annak érdekében, hogy az aradi cukorgyár igazgatóságát elhatározásának megmástitására bírják.

Mialatt az aradi cukorgyári munkásság memorandumát dr. Serban György megyei prefektus Bucurestibe juttatta az illetékes fórumok elé, Aradon — mint ismeretes — máris komoly hírek terjedtek el arról, hogy az aradi cukorgyár igazgatósága az aradi telep üzemét beszünteti és a gyártást a chitilai telepre helyezi át. Erre vonatkozólag nyilatkozatok is megjelentek az érdekelt vezetők részéről és a bennük foglalt álláspont nyilvánosságra juttatása érthető módon keltett aggodalmat az aradi cukorgyári munkásság köreiben.

Annál nagyobb jelentősége van tehát annak a hivatalos értesítésnek, ami az aradmegyei prefektura ma délutáni postájával érkezett meg Bucurestiből a megyei prefektura címére. Az 52234. sorszámot viselő leiratban a kereskedelmi és iparügyi minisztérium hivatalosan értesíti Aradmegyei prefektusát, hogy a hozzá juttatott memorandum kapcsán illetékes körökben történtek megfelelő intervenciók az aradi cukorgyár üzemére vonatkozólag. A minisztérium ezért közölheti, hogy az aradi cukorgyár semmiesetre sem fogja ez évben ledlítani üzemét Aradon, erre vonatkozó aggodalomra tehát nem lehet semmi ok.

Az Aradi Közlöny legújabb értesülése tehát megnyugtathatja máris a felkavart kedélyeket. Információink szerint a megyei prefektus a közeli napokban fogja hivatalos uton is közölni a kereskedelmi és iparügyi minisztérium értesítését az érdekelt cukorgyári munkássággal. Meg kell azonban máris állapítanunk, hogy a minisztériumi értesítés csakis az 1931. üzemevről ad hírt; nincs tehát egyáltalán kizárva annak lehetősége, hogy az aradi cukorgyár igazgatósága esetleg már a jövő üzleti évben lépíti aradi gyártelepét, ha a felkavart kedélyek körülötte továbbra sem nyugszanak meg.

Az aradi mozíki mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ. EGY FÉRFI KÉT ASSZONY. Sudermann elbeszélése nyomán megírt, bonyolult lélektani problémák. A férfiszerep olyan kezébe van letéve, amelynél hivatottabbakra nem is lehet bízni. Lewis Stone, a „Vad orchideák”-ból jól ismert jellemző színi játsza el, úgy, ahogy csak ő tudja eljátszani. Peggy Wood és Leita Hyams a női szerepekben méltó partnerei a nagy művészeknek.

SELECT MOZGÓ. BÖLCSÜDAL. Egy anyagi megható drámája. Főszerepben Amerika legnépszerűbb filmszínésznője: Ruth Chatterton.

ELITE MOZGÓ. SZÓKÉS A LÉGIÓBÓL. Kalanddráma. Főszerepben Hans Stüwe.

GRADISTE MOZGÓ. RÓBERT ÉS BERT. TRAM. Vigiáték. Főszereplők: Harry Liedtke és Fritz Kammers.

H I R E K

Közhivatal

(Ahogy azt Argetoianu elképzeli)

(Szinhely: akármelyik közhivatal bejárata. „A gyanúlan egyén” gondterhesen közeledik. A Közhivatal kapujában lángpallosu Portás áll, aki érdeklődve néz az események elé.)

A gyanúlan egyén: Mondja barátom, hova forduljak, hogy erkölcsi bizonyítványt kapjak? (Alázatosan köszön, kecsés piruettel.)

A portás: (Hivatalosan.) Sajnálom uram, nem adhatok semmiféle felvilágosítást. Adjon be hozzám egy kérvényt, amelyben a velem való beszélgetés engedélyezését kérvényezi. megfelelő felülbélyegzéssel. Erre nyolc napon belül válaszolunk írásban. Azután bead megint egy kérvényt megfelelő felülbélyegzéssel, hogy az előbbi kérvényre adott írásbeli válaszunkat átvehesse. Az erre vonatkozó rendeletek nagyon szigorúak és további nyolc nap múlva egész biztosan választ kap. Majd kérvényt csinál megfelelő felülbélyegzéssel, hogy a kapim beléphessen, ezt is nyolc nap alatt kézhez veheti. Ha megkapja a belépési engedélyt, csinál egy megfelelő felülbélyegzést, röviden m. f. kérvényt, hogy az emeletre felmehessen, csak nyolc nap, ezek után csinál egy-egy m. f. kérvényt, hogy az irodába bekopogtathasson, beléphessen, köszönhessen, kalapját levehesse, Az ügyvitel most meg van gyorsítva, csak annyi nyolc nap kell, amennyi kérvényt benyújt. Írat egy kérvényt m. f., hogy az irodafőnökkel szóba állhasson, nyolc nap, azután már csak három kérvény szükséges, m. f. m. f. m. f. az első arra, hogy az erkölcsi bizonyítványt kiállítsák, a második, hogy átvehesse, a harmadik, hogy a hivatalból kiléphessen, mindössze háromszor nyolc nap és m. f. kell hozzá, amikor már annyira van, hogy az illető hivatalnokkal szóba állhatott.

A gyanúlan egyén: (lesujtva) Köszönöm, inkább lemondok az erkölcsi bizonyítványról. Már negyven éves vagyok, nem lenne időm a kérvényeket kivárni, mert egyetlen ósom sem érte el a hetvenedik életévét. Eszerint m. f. magam és m. f. én, azaz mellet a fenébe magam és melletek a fenébe én is. Sz. K.

— **IDŐPROGNÓZIS.** A felhőzet növekedése, zivatarhajlammal, lényeges hőváltozás nélkül.

— **Vérifürdő a spanyol választásokon.** Magyarából jelentik: A spanyol választások a városban vérifürdővel végződtek. A város kommunista elemei zavargást szítottak és a polgári gárdát 2000 kommunista megtámadta. A gárdisták védekezésük során kénytelenek voltak fegyvereiket használni, sortűzet adtak le a kommunisták soraira, amelynek borzalmas hatása volt. Hét kommunista holtan terült el a földön, hárman pedig életveszélyes sebesülést szenvedtek. A városban nagy az izgalom, mert mindenki a zavargások kiújulásáról tart, fegyveres csapatok tartják megszállva a középületeket és rengeteg letartóztatás történt.

— **Befejezést nyert a világkörül repülés.** New-Yorkból jelentik: Post és Gatty, a bravuros világkörül repülő végcéljukhoz közelednek. Most már körülrepülték a földet és ismét amerikai területek felett szállnak.

— **Az aradi róm. kath. el. fiúiskola évvégi ünnepélyét június 29-én tartotta.** Az ugyane hó 16. és 17-én tartott vizsgák nemcsak a szülők, de a jelenlévő állami delegátus teljes elismerését is kivívták. Beiratkozások a jövő tanévben I—II—III. osztályba szeptember 1-től 10-ig tartatnak, de azelőtt is augusztus hó minden kedden délelőtt 9—12-ig felvilágosítással szívesen szolgál az iskola igazgatója. (Kálvin-uca 22. sz.)

— **Le nem szállított cukor — egy hónap.** Dózsa Bertalan aradi cukorkagyáros feljelentést tett Maurer Péter volt alkalmazottja ellen, aki nagyobb mennyiségű cukorárut, melyet vevőkhöz kellett volna vinnie, eladott és a pénzt saját céljaira használta fel. A bíróság Maurer Pétert egy havi fogházbüntetésre ítélte, amely ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

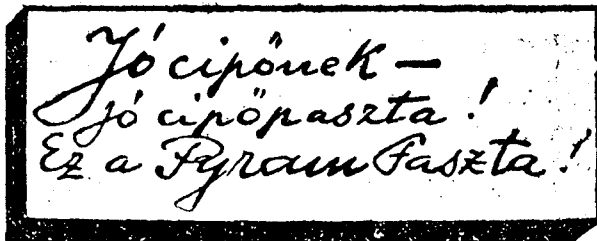
Az aradi kereskedők hatórai zárását július 15-ig meghosszabbították

Az aradi kereskedelmi testület ülése — Felszólalások a hétórai zárás mellett

Mint ismertetés, az aradi Kereskedelmi Testület körülbelül egy héttel ezelőtt gyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a nyári időre való záróra végleges meghatározása volt. A Kereskedelmi Testület ekkor egyhangulag úgy határozott, hogy a nyári időszakra az összes aradi kereskedők este 6 órakor zárnak. Több aradi kereskedő, akik valószínűleg nem vettek részt azon az ülésen, melyen ezt az új zárórát elhatározták, a Testület határozatát nem tartották magukra kötelezőnek és csak este 7 órakor zártak be. Ekkor többen a bizonytalanságok megszüntetése és a záróra végleges rendezése végett kérte a Kereskedelmi Testület elnökségét, hogy ennek a fontos kérdésnek megtárgyalására gyűlést hívjon egybe. A Kereskedelmi Testület vezetősége ezt a gyűlést ma este 7 órára hívta össze.

A gyűlést, melyen az aradi kereskedők nagy része megjelent, Domán Sándor, a Testület elnöke nyitotta meg, aki megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a Kereskedelmi Testület vezetőségének a záróra kérdésében semmi néven nevezendő indítványa nincs és a Testület vezetősége mindenkor a többség határozatához fog igazodni és annak minden eszközzel érvényt fog szerezni. Domán Sándor elnök ezután felszólította azon kereskedőket, akinek a zárórával kapcsolatban valami mondanivalójuk van, hogy azt terjesszék a gyűlés elé. Elsőnek Muzsaly József szólalt fel, aki hosszabban igyekszik azt bizonyítani, hogy a kereskedőket ezáltal az új 6 órai zárórával rendkívül nagy károsodás érte és emellett foglal állást, hogy állítsák vissza a régi 7 órai zárórát. A következő felszólaló, Kell Lajos szintén a régi záróra visszaállítását kéri, mert szerinte is határozottan károsodás éri a kereskedőket akkor, ha már 6 órakor kénytelenek bezárni üzleteiket. Domán Sándor szintén hozzászól és megállapítja, hogy Erdély csaknem valamennyi városában a kereskedők elfogadták a 6 órai zárást és Marosvásárhelyt kivé-

ve, Arad az egyetlen város, ahol még ekkor is zárvatok vannak. Domán Sándor ajánlja, hogy abban az esetben, ha a kereskedők nem tudnának egységesen megállapodni az új záróra körül, úgy esetleg szakma szerint állapítsák meg a zárás időpontját. Butza Kornél és Prász József felszólalásaikban a 6 órai zárás mellett foglalnak állást. Varjas József azt ajánlja, hogy változtassák meg a déli zárórát, amennyiben fél 4 órakor zárjanak és három óra déli szünetet tartsanak, vagyis délután fél 4 órakor nyissanak, ezzel szemben viszont az esti zárórát 7 órában kéri megállapítani. Halicz Péter ugyancsak az esti 7 órai zárás kimondását kéri. A következő felszólaló Kerpel Izsó, aki azt igyekszik megmagyarázni, hogy a kereskedőnek teljesen mindegy, ha egy órával hamarabb zárnak is, mert ha 6 órakor mindenképp bezár, úgy teljesen ki van zárva az, hogy egyetlen kereskedő is ezáltal kárt szenvedjen. Ezután Székely Ferenc, Menczer Imre, Ordelt László, Klein Sándor, Deutsch Mór és Bene Emília a 6 órai zárás mellett foglalnak állást. Végül Apponyi Gyula emelkedett szólásra és megállapítja, hogy a kereskedőket a Kereskedelmi Testület által az elmúlt héten életbeléptetett új záróra egyáltalán nem károsította meg, mert abban az esetben, ha Arad valamennyi kereskedője 6 órakor bezár, úgy nem állhat elő az az eset, hogy egyetlen vevő is a konkurrenciához megvásárolni. Végül bejelenti, hogy nézete szerint a leghelyesebb megoldás az, ha a Kereskedelmi Testület ragaszkodik a legutóbbi gyűlésen megállapított 6 órai zárórához és ezt próbaképpen 15 napra, vagyis július 15-ig prolongálja. Domán Sándor elnök ezután szavazás alá bocsátja Apponyi Gyula javaslatát, melyet a többség elfogad. Az elnök Domán Sándor ezután kihirdeti a szavazás eredményét, mely szerint a Kereskedelmi Testület a 6 órai zárórát július 15-ig meghosszabbítja. A gyűlés a határozatot nagy tetszéssel tudomásul veszi.

— **Bűnvádi feljelentés három kisperegi gazdálkodó ellen.** Marculescu Athanar aradi ügyvéd, ügyvédi honorárium követelése fejében foglalást vezetett Molnár György, Gulyás János és Nagy Sándor kisperegi lakosok ellen. Midőn a kielégítési végrehajtásnak kellett volna megtörténni, Marculescu ügyvéd megállapította, hogy mind a három kliense a lefoglalt ingóságokat eladta. Bűnvádi feljelentést tett ellenük. Az aradi törvényszék ma vont felelősségre Molnár Györgyöt és társait, akik beismerték, hogy a lefoglalt tárgyakat értékesítették. A törvényszék Molnár Györgyöt öt hónapi, Gulyás Jánost öt hónapi, Nagy Sándort pedig egy hónapi fogházbüntetésre ítélte.

— **Elítélt tolvaj cseléd.** Glück Emil aradi tisztviselő a közelmúltban elbocsájtotta Csernák Róza nevű bejárónőjét. A volt háztartási alkalmazott a birtokában maradt konyhakulccsal Glücek távolléte alatt behatolt lakásukba, ahonnan nagyobb értékű ruhaneműt lopott el. A károsult tisztviselő bűnvádi feljelentést tett a tolvaj cselédleány ellen, akit az aradi törvényszék Pop-Ionescu-tanácsa ma vont felelősségre. Bár a feljelentésben Glück Emil 30.000 lejes kárról beszélt, a tárgyaláson tényleges kárát csupán 19.900 leiben állapította meg, a ruhaneműket pedig — egy párna kivételével — hiánytalanul visszakapta Csernák Rózától, akinél a detektívek azokat a megtartott házkutatás alkalmával megtalálták. A törvényszék a tolvaj cselédleányt hathavi fogházra ítélte.

— **Halálozások.** Súlyos csapás érte az aradi Steinberger-családot: Steinberger Gyula, a Royal vegyi gyár társtulajdonosa hosszúságú szenvedés után, életének 37. évében örök álmra hunyta le szemét. Aradon rendkívül sokan ismerték, szerették a munkabíró, jókedélyű férfiút, aki körülbelül másfél éve kezdett betegkedni. Kolozsváron és az egyik aradi szahatóriumban kereste a gyógyulást, délelőtt egy előkelő brádi orvostanár konzultált betegágya felett, délben azonban szívgyengeség lépett fel, amely hamarosan végzett is vele. Az utóbbi időben több vérátömlesztést kapott, amely azonban csak életének rövid lejártat meghosszabbítását szolgálta. Széles körökben nagy megdöbbenést és részvétet keltett korai elhunyt. Szülein: Steinberger Ignác és feleségén kívül Erzi és Rózi testvéreit, valamint kiterjedt és előkelő rokonságot döntött mély gyászba. Temetése szerdán délután 7 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából.

Koros Jenőné elhunyt, temetése ma délután fél hat órakor a Hasszinger-uca 14. számú gyászházából lesz.

Egy előkelő orvostanár nyilatkozata: „A FUMOSAN cigaretták fogyasztása az intelligenciának a fokmérője”.

— **Új vadászati szakkönyv.** Szily János uradalmi fővadász „Hasznos vadállomány tenyésztése, okszerű kezelése és célszerű vadászati módszerek” címmel értékes szakkönyvet írt, amelyet Mocsonyi Antal királyi fővadászmester és Lintia Valér vadászati vezérfelügyelő kiadásra ajánlottak. A szerző ezúton kéri az érdeklődőket, hogy a dévai Decebal-nyomdához előjegyzéseiket beküldésük szíveskedjenek, mert csak úgy van arra mód, hogy a könyv a sajtót elhagyja, ha előjegyzésekkel számban érkeznek be.

ANGOL-MAGYAR BANK RT.

BUDAPEST.

ALAPITÁSI ÉV: 1890.

ALAPTOKE: 40 millió pengő.

Hitellevelek, csekkek, átutalások és bármely bankszerű megbízás gyors és előzékeny lebonyolítása.

BETÉTEKET minden valatában előnyösen kamatoztatunk.

Beköszönt az év második fele

A végtelenség homokóráján az 1931. év homokszemeinek fele lepergett. A nappalok hosszúsága túl van a tetőponton. Június 30-ról, július 1-re virradó éjszaka a mulatni szeretők „kis Szilveszter“-re gyűnek s kerthelyiségekben parentálják az esztendőnek a hatodik hónapjal eltelte első felét s köszöntik éjjelkor a július elsejével belépő új, vagyis második félét.

A főünnepek elmúltak, az aratás is megkezdett Péter-Pál napjával. A második fél-év kötelessége az eredmények betakarítása, a cséplés, a szüret. Ezekről függ az is, milyen lesz az ajándékosztó karácsony. Július beköszöntésekor határmezsgyénel állunk, koccintásra emelt pohárral s jó reményekkel telve s kívánva, hogy az év második fele kárpótoljon minden vonalon az elmúlt első félév mulasztásaiért. B. u. f. é. Boldog új félét!

Páris Lajos.

— **Betörés egy aradi orvosnőnél.** Dr. Pálnáltescu Mária, az aradi gyermekmenhely orvosnője, feljelentést tett a rendőrségen, hogy betörték lakásába és onnan több ezer lej értékű ruhaneműt és három ezer lej készpénzt vittek el. A betöréssel Darabut Lukrécia 23 éves, déval illetőségű menhelyi dajkát gyanúsította. A nyomozást Nadaban detektív vezette be, aki ma délelőtt a várhidnál el is fogta Darabut Lukrécia, aki belsmerte, hogy a ruhaneműket és a három ezer lejt ő lopta el, majd pedig elmondotta, hogy lakást vett ki a Strada Cercetasilor 7. szám alatt és a ruhákat ott helyezte el. Az ellopott ruhaneműket a lakáson meg is találták, azonban a készpénzből már csak ezer lej volt meg, mivel a többiből kisleányának vett ruhákat és egy pár cipőt. Darabut Lukrécia őrizetbe vették.

— **Tilos a reklám az orvosoknak.** Bucarestből jelentik: Az egészségügyi miniszter rendkívül érdekes rendeletet adott ki. A rendelet értelmében az orvosoknak tilos rendelőjüket újságokban hirdetniük, vagy a reklám bármely formáját használniuk. A rendelő előtt kifüggesztett táblán az orvosnak csak a neve, specialitása és a rendelő órák szerepelhetnek. Ennek a táblának a nagysága nem szabad, hogy a 30—40 négyzetcentimétert meghaladja. A rendelet 15 napon belül lép hatályba.

— **Az Izbanda hadirokkant és hadiözvegyek egyesülete** ezúton közli, hogy a minisztérium július hó elsejétől Teodor rokkant katonát nevezte ki az aradi tagozat főnökének. Az Izbanda tovább harcol a legénységi rokkantak egységesített rokkantilletékéért, a bucuresti központ irányítása mellett.

— **A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesülete** értesült a hírlapokból, hogy a kormány a törvényhozás útján módosításokat óhajt eszközölni a nyugdíjtörvényen. Ezen tervezetet illetőleg a forgalomba jött hírek szorongó aggodalommal töltik el a nyugdíjasokat különösen az utólag esküt tett alkalmazottakat. A várható meglepetések ellen a nyugdíjgyestület tagjainak sürgető kívánságára már most akcióba kíván lépni, ennél fogva f. évi július hó 1-én szerdán este 6 órakor az egyesület helyiségében (vált Batthyány-uca 50.) választmányi ülést tart s minthogy ezen ülésen az összes nyugdíjasok jövődéli sorsáról döntő jelentőségű tanácskozások fognak lefolyni, ugyanezért a választmányi tagok teljes számban leendő megjelölését kérik.

A magyarországi választások

Mayer János és Kun Béla bekerültek a parlamentbe — A budapesti környéki eredmények — Az egységspárt vezet

Hódmezővásárhelyről jelentik: Ma este fél 8 órakor lezárták a hódmezővásárhelyi 16. körzet szavazásainak eredményét. Az összesítés után a következő végeredmény került nyilvánosságra: Mayer János földművelésügyi miniszter 5293 szavazatot, Kun Béla (Gaal Gaszton-párti) 5052 és Payer Károly (szoc. dem.) 4411 szavazatot, 661 szavazatot megsemmisítettek. Ezek szerint a két hódmezővásárhelyi mandátummal Mayer János és Kun Béla kerültek be a parlamentbe.

Miskolcon este 8 órakor zárták le a szavazást és eddig 16.500-an szavaztak le.

Szegeden 37 szavazókerületben adja le szavazatait a lakosság. Már a kora délelőtti

órákban annyian jelentkeztek a szavazásra, hogy délben már ki kellett cserélni az urnákat, mivel az elsők megteltek. A zárórát este kilenc órára tüzték ki és az eredményt csak csütörtökön, július másodikán hirdetik ki.

A budapesti környéki választókerületben már 21 szavazóhelyiségben számolták össze az eredményt. Az urnákat beszállították az újpesti városházára. Az eddigi részletes eredmény a következő: egységes párt 1500, keresztény gazdasági párt 944, szabadeivű és demokráta párt 1018, szociáldemokrata párt 2961, keresztény ellenzék 429, keresztény szocialisták 227, frontharcosok 287. Megemlítendő, hogy ez a legerősebb munkáskerület.

Vérfürdő és gyújtogatás Szalonikiban

A nacionalista diákság szörnyű vérengzése a szaloniki zsidónegyedben — Kétszáz házat felgyújtottak — Megakadályozták a zsidó lakosság menekülését

Athénből jelentik: Szaloniki zsidó negyedében ismét kiujultak az antiszemita tüntetések, amelyek tegnap éjszaka borzalmas szenzációvá fajultak. Nacionalista diákok a zsidónegyed házait egymásután felgyújtogatták és a kikötők környékén elszigetelt épületek csakhamar lángban állottak. Nemisokára kétszáz ház égett. Óriási pánik keletkezett, a szükek megteltek jajveszékkel zsidó családokkal, a kik menthető ingóságokkal futva menekültek. A nacionalista diákok azonban itt is utjukat állták és a lángoló házak között a fegyvertelen zsidó családoknak életüket kellett megvédeniük a támadólag fellépő diákok ellen.

Rettenetes zűrzavar keletkezett. A diákok megakadályozták a tüzoltók munkáját is, csak hogy a zsidóság minden vagyona elhamvadjon. Tizenöt zsidót életveszélyesen megsebesítettek. A szaloniki főrabbi felháborodva közölte a véres eseményeket Venizelosz miniszterelnökkel, aki szigorú megtorlást ígért. Az athéni zsidóság körében nagy az izgalom, mert félnék, hogy a féktelen antiszemita szenvedélyek ott is hasonló eseményekben robbannak ki. Nagy megütközés a kormány iránt, mert az első szaloniki antiszemita kilengések után nem tett meg a szükséges intézkedéseket.

Pénzhamisító banda után nyomoznak Aradon

A banda tagjai fém- és papírpénzeket hamisítanak — Az udvarhelyi rendőrség szenzációs leleplezése — Az aradi rendőrség felhívása

Az aradi rendőrségre ma rendkívül érdekes átirat érkezett az udvarhelyi rendőrségről. Az átirat ugyanis beszámol arról, hogy az elmúlt napokban az udvarhelyi rendőrség nagystíli pénzhamisító bandát leleplezett le. A rendőrség megállapítása szerint, a banda tagjai egy- és kétlejes fém- és papírpénzeket hamisítottak, de később kiderült, hogy a banda kitűnően felszerelt gépekkel 100, 500 és 1000 lejes bankjegyeket is hamisított. Az udvarhelyi rendőrség átiratában kifejti, hogy a banda számai az ország távolabbi részeibe is szétágaznak és így az a

gyanú, hogy Aradon is nagyobb mennyiségű hamisított pénzt helyeztek el.

Az aradi rendőrség ebbe az irányba is bevezette a nyomozást és nem valószínű, hogy a közel jövőben a hamis pénzek ügyében több érdekes letartóztatást fog eszközölni. Ugyanakkor pedig felhívja az aradi rendőrség a kereskedők figyelmét, hogy a pénzváltásnál és főleg akkor, amikor nagyobb összegeket vesznek át, alaposan vizsgálják meg a kapott pénzt, mivel a banda tagjai minden bizonnyal itt is értékesíteni akarják gyártmányukat.

Súlyos vádak egy aradi fényképész ellen

Erkölcstelen merénylettel vádolja egyik alkalmazottja

Érdekes és egyben szokatlan feljelentés érkezett ma az aradi rendőrségre, egy közismert aradi fényképész, S. A. ellen. A feljelentést özvegy D. Gy.-né adta be, aki elpanaszolta, hogy 14 éves nevelt leánya ellen S. A. merényletet követett el.

A fiatal leány ugyanis S. A.-nál volt alkalmazásban és egy alkalommal, amikor a fényképésszel egyedül maradt, az szerelmi ajánlatokkal ostromolta, majd, amikor a 14 éves leány nem akart hajlani szavára, megtámadta és merényletet követett el ellene. A leány, amikor este hazament, sirva panaszkodott az esetet nevelőanyjának, aki aztán azonnal feljelentést tett a fényképész ellen a rendőrségen. A kényes ügyben Margescu komisszár vezette be a nyomozást, aki a mai nap folyamán megidézte a rendőrségre a fényképészt és megkezdte kihallgatását. Mindenesetre a rendőrségi nyomozásnak kell megállapítani, hogy a feljelentés adatai mennyiben felelnek meg a valóságnak.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy béműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűszelvény szelvénye által érhető el.**

— **Az Ijuszág forrása.** Florida, ahol az Ijuszág forrását hiába kutatta Poncé de León az örömeik és a kimeríthetetlen szórakozásoknak lett a forrása és ma a legdivatosabb nyaralóhely Amerikában. A szerkesztő üzenetét, a keresztretjvényt, kézimunka és divat rajzokat, kertészetet, gastronomiát és a szépségápolást. Az Új Idők kiadóhivatala, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. hárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj egy negyedévre 260 lej, egyes szám ára 40 fillér.

— **Elítélt tolvaj.** A temesvári törvényszék a közelmúltban ítélte el Simon Borbála rovottmultu tolvajról, aki ellen az aradi törvényszékhez is érkezett feljelentés, amelyet a Pop-Ionescu-tanács a mai nap folyamán tárgyalta le. A feljelentő Huppert Rózi vallomása szerint Simon Borbála több ezer lej értékű ruhaneműt lopott tőle, amelyet a detektívek a notórius tolvajnál meg is találtak. A tárgyalásra Temesvárról fegyőr kíséretében érkezett meg Simon Borbála, akit az aradi törvényszék tíz havi fegyházbüntetésre ítél.

* **A nyári szünet szenzációi.** A színházi szezon végeztével kezdetét vette a nyári szünet. A színház igazgatója azonban gondoskodott arról, hogy a nyári szünet alatt szórakoztató vendéglátókkal kedveskedjen a közönségnek és így elsőnek már a közeli napokban Aradon vendégszerépel Fekete Mihály volt színházigazgató, a kolozsvári színház tagja és a szépségéről híres Komár Juliska. A vendégfellépések során már a közeljövőben játszani fognak Aradon: Gaál Franciska, Honthy Hanna és Hegedűs Gyula, mind olyan nevek, akiket nem kell külön beemlíteni az aradi közönségnek.

Veszedelemes elmebetegek aradi magánházakban

Hét elmebeteg és
hét aradi család
kálváriája. Amikor

minden hely megtelt — Ablakbeverések és bicskázások Gájban és Mikalacán
— Hiábavaló telefonálások az elmeógyógyintézetekbe —

Dr. Cucu Vazul városi főorvos súlyos problémája

Sok ember van szorult helyzetben Arad városában, de kevesen vannak olyan speciális szorult helyzetben, mint Arad város főorvosa, dr. Cucu Vazul.

Históriája van annak, hogy miért gyűltek fekete gondok felhői a városi főorvos feje fölé. A dolog ott kezdődött, hogy valamelyik arad-megyei községből hivatalos uton jelentették az egészségügyi agensek, hogy egy szegény sor-szerű földműves megőrült. Dr. Cucu hivatali kötelességénél fogva azonnal intézkedett, hogy a szerencsétlen embert szállítsák be Aradra, hogy majd megfelelő kezelés alá vegyék. A sors rendelkezései azonban néha kifürkészhetetlenek és így magyarázható meg az a körülmény, hogy rövid két nap alatt hét ilyen szomorú esetről adtak hírt a városi főorvosi hivatal számára. Hét szegény elmezavarodott gyűlt össze, megfelelő kíséret mellett a város főorvosi hivatalában: *többé-kevésbé veszedelmes örültek, a kik számára haladéktalanul intézkedni kellett, hogy megfelelő egészségügyi ellenőrzés alá kerüljenek.*

Cucu dr. tehát elkezdett telefonálni. A jó Isten után csupán az aradi központ a megmondhatója, hogy milyen sokirányú telefonozásba kezdett a városi főorvos, de fáradozásait egyáltalán nem koronázta siker. Kiderült ugyanis, hogy Aradváros területén nincs egy olyan egészségügyi intézmény, ahol hely volna akár egy szerencsétlen elmezavarodott ember számára is. Minden kórház és szanatórium kétségbeesve tiltakozott az ellen, hogy csak fel is tételezzék azt róla, miszerint az intézmény keretei között még egy beteget elhelyezhessenek. Nincs hely, nincs hely, — vonogatták mindent a vállukat a telefonkagylóba az illetékesek. Cucu dr. pedig, körülötte a hét örültelel rendületlenül telefonozgatott tovább. Felhívta a zombolyai elmeógyógyintézetet.

— Sajnáljuk, nincs helyünk! — jött a stereotip válasz. Ezután a lugosi elmeórház került sorra, ugyanilyen eredménnyel. Temesvár város egészségügyi intézményei hasonlóképpen reagáltak az aradi városi főorvos telefonintervencióra. A kolozsvári elmeógyógyintézet még meg is sértődött: — Mit gondolnak Aradon, ők olyan örültek, hogy ilyen távol eső területekről is beengedhetik az elmebetegeket, még ha helyük is volna...? Cucu dr. városi főorvos, meg a hét szegény aradmegyei elmebetegektől tanácsalanszerűen állott a felvetődött probléma előtt. Valamit csak tenni kell a szegényekkel, de mit...? Cucu dr. levágván a telefonkagylót az asztalra, azonnal a cselekvés terére lépett. Ha nincs hely az egészségügyi intézményekben, helyet kell csinálni magánosoknál! Cucu dr. külvárosi magánházakba szállásoltatta be a betegeket, lelkükre kötve a háziaknak, hogy vigyázzanak rájuk, szegény elmebetegeket ők, akiknek még az a bajuk is megvan, hogy nincs számukra hálék: — pár napról van szó,

amíg elhelyezi őket valahol, az Isten is megfizeti...

Pár napig nem is volt semmi baj. Am kis idő múltán aggasztó jelentések érkeztek a kosztba adott elmebetegekről. Az egyik sport-szerűleg kezdte beverni a szállásadóinak ablakait, majd ezt a passzióját az egész uccára is kiterjesztette. Mindenki tanácstalanul állott a teendőikkel szemben; sosem lehet tudni, hogy nem-e rosszabb, ha meggátolják a beteget, nem kezd-e dühöngeni?... Más helyről arról jöttek panaszok, hogy a week-endező beteg azal szórakozik, hogy a neki nem tetsző arcú embereket megbicskázza, illetőleg barátságosan hátba-hátba szurkálja őket. Kérjük a főor-

SPORT KÖZLÖNY

A kisszenthmiklósi Banatul házi kerékpárversenye

A Kisszenthmiklósi Banatul vasárnap rendezte meg idei első házi kerékpárversenyét a temesvári országúton, 35 kilométeres távon, amelynek a következő eredményei voltak: 1. Flueraș 1 óra 28 perc 44 másodperc. 2. Boar 1 óra 28 perc 48 másodperc. 3. Kutalek 1 óra 34 perc. A verseny vasárnap délelőtt folyt le, amelyen nyolc induló vett részt.

Sportünnepély Borosjenőn

Jól sikerült műsor és footballmeccs

Jól sikerült parkünnepélyt rendezett tegnap a borosjenői Victoria sport klub. Már a kora délutáni órákban benépesedett a Zöldkertben lévő sportpálya. Az ünnepély legjobban sikerült eseményei voltak a kötélhúzás, zsákfutás, gyermek-kerékpárverseny. A közönség igazi lelkesedéssel biztatta a versenyzőket. A körverseny győztese Holicska Őcsi, a távverseny győztese Holicska Dodó volt. A gyermekek versenye után 100 és 1000 méteres távfutást rendeztek, amelynek nyerte Andru Silviu járásbíró lett. A torna-trio, Marics Kornél, Omescu Pável és Wertheim Géza, nagy tetszést arattak. Az aradi Gloria, a borosjenői Victoriával nívós meccset játszott le, amely a Gloria 2:1 irányu győzelmével végződött. A leleményes sátrak alatt hemzsegett a közönség, a büffében pedig alig győzték a szomszagos közönséget kiszolgálni. A sátrakban Rossi Ferdinándné, Marics Kornélné, Pataki Lajosné, Just Sándorné, Weinberger Sándorné, Augustin Silvia, Korányi Kató, Jakab Lony és Takács Baba, minden lehetőséget kihasználva, hogy a közönség hangulatát emeljék.

O Pankotán, a pankotai Spárta a szentannai SGF ellen 6:1 (3:1)-re győzött. A játék erős iramban indult, de később elfajult. Bíró: Reimüller, Pankota.

Halálra ítélték két anarchistát

A zágrábi nagypör fő tárgyalása — Ítélet a többszörös gyilkosok és merénylők fölött — Hat vádlottat felmentettek

Zágrábról jelentik: Annak idején óriási feltűnést keltenek azok a sorozatos merényletek, amelyeket anarchisták követtek el Schlegel Antal főszervező, több rendőrtisztviselő, hídak, épületek ellen. A zágrábi rendőrség 23 gyanúsítottat fogott el és ültette a vádlottak padjára. A merényletek ügyét harminchétnap óta összevontan tárgyalták. A vádiratokból kiínt, hogy Schlegel meggyilkolásán kívül Kremšky és Keca rendőrtiszteknek is kioltották az életét, két rendőrtisztviselőt súlyosan

megsebesítettek, két hidat felrobbantottak és egy csendőrlaktanya, valamint egy gyorsvonat ellen követtek el sikeres merényletet.

A 23 vádlott közül a két fővádlottat Hralinovic Markot és Soldin Matiaok halálra ítélték, a többi vádlott között pedig 94 és fél esztendő fegyházbüntetést osztottak ki oly módon, hogy két vádlottat 20 évi, egyet 18 évi, kettőt 16 évi, egyet 6 évi, egyet 5 évi, egyet 3 évi, hetet pedig másfél évi kényszermunkával sújtottak. Hat vádlottat pedig felmentettek.

vosi hivatalt. — izenték a kosztbaadott elmebetegek gazdái, — hogy akár megfizeti az Isten, akár nem ezt az új egészségügyi kezelési rendszert, vigyék csak el innen ezeket a bolondokat, mert véletlenül még agyon találják verni őket a szomszédok Gájban meg Mikalacán.

Mindenki beláthatja, hogy nem a legkellémesebb feladat megoldása előtt áll jelenleg a városi főorvos, aki hét bolondra visel gondot az állam helyett és nem tudja tulajdonképpen, hogy mit is kezdjen velük. A mai nap folyamán dr. Cucu Vazul a temesvári direktorátust hívta fel telefonon és előadta a maga nagy problémáját minden vonatkozásával együtt, egyben pedig felszólította a kormányzószágot, hogy hát legyen olyan jó és adjon végre is tanácsot: mit kezdjen a hét szerencsétlennel? A direktorátus beszélgetés közben, — újabb Morgan-rendszer szerint — szétkapcsolták és így a jelen pillanatban is az a helyzet, hogy Cucu dr. nem tudja, tulajdonképpen mihez is fogjon...?

Nem szívesen tettük szová Aradváros főorvosának speciális gondját, amely tulajdonképpen nem a Cucu dr.-é, hanem az államé kellene legyen. Jellemző azonban közállapottainkra, hogy már bolondnak lenni sem érdemes, hiszen azoknak sorsát is csupán az Isten jóságára bizza a kormány.

Husz perc borzalmai

Egy Aradon is ismert hírneves filmszínész szörnyű kalandja a telefonnál

New-Yorkból jelentik: New-York színházi életét egy megrázó esemény tartja izgalomban, amely a napokban játszódott le. Lawrence Tibbett, a Metropolitan operaház tagja, akit az aradi közönség a Cigány-szerelem filmváltozatában ismert meg, egy telefonbeszélgetés alkalmával ugyanis oly élményen ment át, hogy szinte esztét veszítette.

Lawrence Tibbett jelenleg Los Angelesben tartózkodik, ahol egy film felvételeinél vesz részt, amelynek főszerepét játsza. A felvételnek egy szünetében felhívta New-Yorkot telefonon, hogy ott tartózkodó feleségével néhány szót váltson. Felesége ebben a pillanatban annak a szállodának fürdő-bazinja közelében tartózkodott, ahol történetesen megszállott és így férjével innen beszélgetett. Amíg férjével beszélt, szemmel tartotta Larry nevű kisfiát, aki a bazinban fürdött. Lawrence Tibbett éppen kedélyesen emlékezett meg a technika vívmányairól, amelyek módot nyultanak arra, hogy két ember ilyen nagy távolságról is eldiskurálhasson, amikor beszédét feleségének velőkéig ható sikolya szakította meg:

— Larry megfullad!...

És ettől kezdve a világhírű énekes egy szót sem hallott többet, kétségbeesetten kiáltotta a telefonba:

— Mi van a fiammal?

Percek teltek el, a kérdésekre senki sem felelt és Lawrence Tibbett már meg volt győződve arról, hogy fia meghalt, de a kagylót szinte ösztönösen a fülénél tartotta. És egy örökké tartó 20 perc után, fülét feleségének felszabadult, örömi hangja irította meg:

— Sikerült megmenteni!

A kis Larry ugyanis rosszul lett a fürdő-kádban és amikor Lawrence Tibbett felesége észrevette, hogy gyermeke már-már elmerül, nem kiáltott segítségért, hanem sietett gyermeke megmentésére. Ezekben a pillanatokban természetesen eszébe sem jutott, hogy férjét megnyugtassa, aki száz kilométerre tőle, a telefonnál, szinte már az örület szélén várta a választ, hanem minden energiájával fia megmentésére törekedett. Csak husz perc múlva kezdett Larry szabályosan lélegzeni és akkor jutott eszébe, hogy férje a telefonnál várja, akinek sietett az örömhírt megmondani. Lawrence Tibbett azonban izgalomban egy szót sem tudott feleségének válaszolni és csak percek múlva volt képes arra, hogy egy „Yes” szócskával adja felesége tudtára az örömhírt.

Autókatasztrófák halottakkal és súlyos sebesültekkel

Borzalmas és súlyos szerencsétlenség Bucurestiben — Osszeütközés a vasuti átjárónál — Karambol egy hídon — A váltóór gondatlansága — Számos halottja és halálos sebesültje van a katasztrófának

Bucurestiből jelentik: Tömeges autókatasztrófák híre érkezett ma a regétől. A katasztrófákról, amelyeknek több halálos áldozata is van, a következő jelentések érkeztek:

A főváros Pantelimon nevű külvárosában súlyos katasztrófa történt, amelyet az eddigi jelek szerint a váltóór gondatlansága idézett elő. A Constanzából érkező személyvonat éppen abban a pillanatban haladt el a külváros egyik vasuti átjárójánál, amikor a sínekre fel-futott a huszonnyolc utast szállító, helyiforgalmat lebonyolító autóbusz.

A személyvonat az autóbust kétszáz méternyire magával vonszolta, közben kigyuladt az autó benzintartálya és felrobbant úgy, hogy a jármű csakhamar lángokban állott.

Az autóbusz utasainak megmentésére az első pillanatokban nem lehetett gondolni, mert az autóbusz éppen arra az oldalára fordult, ahol az egyetlen kijáróját volt. Be kellett verni az ablakokat és az autóbusz favázát, hogy közeliférközzenek azokhoz, akik bentrekedtek, de mire odáig érkeztek, a szerencsétlenségnek már halálos áldozata volt.

A soffőr segédje teljesen szénné égett, másik két utas, köztük egy fiatal leány olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházba való szállítás közben meghalt. Husz utas súlyos égési sebeket és csonttörést szenvedett, öt utas állapota annyira reménytelen, hogy minden percben várják halálukat.

A vizsgálat eddigi megállapításai szerint a szerencsétlenséget a váltóór gondatlansága okozta, mert elfelejtette leengedni a sorompót az előírt időre.

A luxusautó a hídnak rohan

Tulceából jelentik: Súlyos kimenetelű autókatasztrófa történt ma délelőtt Carcaliu község közelében a Tulcea-Macia országúton, ahol egy macinai luxusautó, amelyben többen ültek, nekiment egy az országúton levő egyik kőhid oszlopának és pozdoriájá zuzódott. Az autó, melyben Ramniceanu macinai főszolgabíró és felesége, Faur Helena földbirtokosnő, a soffőr és egy mechanikus segéd ült, teljes sebességgel haladt Tulcea felé. Amikor az út egy részét már megtették, Ramniceanu főszolgabíró ült a volán mellé és ő vezette tovább a teljes sebességgel száguldó autómobil. Az 55-56-os jelzésű kilométerkőnél érte szerencsétlenség az autót, ahol ugyanígy egy kőhid van és amikor a főszolgabíró a gépet a hidra föl akarta vezetni, a volán megcsuszott és a teljes sebességgel rohanó autó a kőhid egyik oszlopának futott, majd az utmenti árokba fordult, a bentülőket maga alá temetve.

Szerencsére pár pillanattal később érkezett a szerencsétlenség színhelyére egy másik luxusautó és az abban ülő utasok rögtön a fölbortult autó utasainak segítségére siettek. A szerencsétlenség következtében az autó sofőrje és a mellette ülő mechanikus segéd rendkívül súlyos sérüléseket szenvedtek, míg a másik három utasnak csodálatosképpen semmi bajuk sem történt. A két súlyosan sérült embert Macinba szállították, ahol életveszélyes sérülések-

kel az egyik kórházban ápolják. Az autó, mely a Tulcea 116. rendszámot viselte, a szerencsétlenség következtében valóságos darabokra tört.

Targovisteről jelentik: Halálos autókatasztrófa történt ma éjjel a „Paduchiosul” hegy közvetlen közelében, Morenitől mintegy két kilométernyire, melynek két halálos és két súlyosan sérült áldozata van. A halálos kimenetelű autószerencsétlenségről a következőket jelentik:

Két halott, több sebesült

Bugea János morenii autóbusz vállalkozó autójával, melyben rajta kívül még két öccse Bugea Miklós és György, valamint egy Nagy Sándor nevű soffőr ültek, Moreni felé haladt. Amikor az autó az ugynevezett Valea-Larga hely és a Carpenisul-féle fűrésztelep közötti

Miss Arad esélyei a Miss Transylvania-választáson Tamásdan Octavia ragyogó toaletjei. Fényes ünnepek Temesváron. Miss Aradot elkísérik udvarhölgyei

Erdély minden városában, de főként Aradon, hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a Temesváron végbemenő Miss Transylvania-választás iránt. Julius 4-én, szombaton este érkeznek Temesvárra az egyes városok megválasztott Miss-ei, akiknek sorából július 5-én, vasárnap este választja ki a zsűri Erdély legszébb leányát. Aradon, mint emlékeztetés, Tamásdan Octaviát választották meg Miss Aradnak. A fiatal, rendkívül bájos megjelenésű urleány szombaton, június 4-én utazik át Temesvárra és annyi már előre is megállapítható, hogy Miss Arad igen sok eséllyel pályázik a Miss Transylvania címére.

A magas, nyulánk, éjfekete hajú Miss Arad, külső, dekoratív hatását is rendkívül

VATA DE JOS (ALVACZA)

Erdély legolcsóbb gyógyfürdője.

Természetes kén- és szén-savas hévízei évszázadok óta csodás és páratlan eredménnyel gyógyítanak rheumát, csúzt, köszvényt, ischiást, csontszut, aranyeret, viszértágulást és különféle női bajokat.

50%-os vasuti kedvezmény.

Háromszori étkezés: reggeli, ebéd, vacsora, lakásnaponta és személyenként 140 Lej.

Kérjen azonnal prospektust. Az Igazgatóság

utra érkezett, a nagy sebességgel száguldó autó ki akart kerülni egy előtte haladó parasztszekeret, azonban a volánál ülő Bugea János oly hirtelen fordította félre a volánt, hogy az autó egy utszéli fának rohant és az árokba fordult. Az összeütközés oly heves volt, hogy az autó teljesen összezúzódott és a bentülőket az autórromok maguk alá temették. A szerencsétlenül jártakat a fűrésztelep munkásai szabadították ki az autó romjai alól, azonban ekkorra már Bugea János és György kiszenvedtek. Bugea Miklós és a soffőr életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

Ügyvédek harca az aradi törvényszéken

Súlyos vádak egy halmágyi ügyvéd ellen — Tárgyalás az aradi törvényszéken. Ellenvádak a főszolgabíró és Dan Sever dr. ellen. Felmentő ítélet

Az elmúlt év szeptemberében az aradi ügyvédi kamarához több feljelentés érkezett dr. Nicola Mihály nagyhalmágyi ügyvéd ellen. A feljelentések alapján a kamará dr. Dan Sever buttyini ügyvédet delegálta a feljelentésben foglalt adatok valódiságának kivizsgálására.

Dan Sever dr. megbízatásához híven kiutazott Nagyhalmágyra, ahol megállapította, hogy a feljelentők legnagyobb része a környékbéli községekben lakik, ahová személyesen kimenie a vizsgálat menetének rovására tulságosan sok idővesztéses jelentene s ezért érintkezést keresett dr. Todoran Virgil nagyhalmágyi főszolgabíróval, akit arra kért, hogy értesítse az egyes községek előljáróságát körlevélben a kihallgatás napjáról, azzal, hogy a jelzett napra a panaszosok Nagyhalmágyon jelenjenek meg.

A körrendeletet azonban a községek előljárói félreértették, annak csupán egy-két he-

lyen tettek olyformában eleget, hogy a községi dobossal saját elhatározásukból szólították fel a feljelentőket a nagyhalmágyi kihallgatáson való megjelenésre.

Dan Sever dr. a vizsgálatnak az anyagát az aradi ügyvédi kamara fegyelmi választmányára elé terjesztette, amely érdemileg még a súlyosan megvádolt ügyvéd ügyével nem foglalkozott. Dr. Nicola Mihály a fegyelmi választmány döntését megelőzőleg feljelentést tett dr. Todoran Virgil főszolgabíró ellen hivatalos hatalommal való visszaélés, míg Dan Sever dr. buttyini ügyvéd ellen hitelrontás címén. Az aradi törvényszék büntető bírósága ma tárgyalta a Todoran—Dan Sever-ügyet. A védelem során Dan Sever dr. előadta, hogy a vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy Nicola Mihály dr. ügyvéd kíméletlenül járt el a gazdasági krízis alatt szenvedő néppel és harminc-negyven lejekért ingatlan árveréseket tartott meg. Ő volt az egyetlen ügyvéd, aki egy év alatt száz esetben kért végrehajtás-kitűzését. A legsúlyosabb vádpont azonban az, amire különben hivatalos jegyzőkönyv is van, hogy Nicola dr. több ízben nagyobb összegeket hajtott be bírói ítélet alapján perbeli ellenfeleitől, mint amió összege az ítélet szól. A felvonult nagyszámú tanuk egyike se igazolta sem a hitelrontás, sem pedig a hivatalos hatalommal való visszaélés tényén s ezért a bíróság rövid tanácskozás után úgy Dan Sever dr. ügyvédet, mint Todoran Virgil dr. főszolgabírókat az ellenük emelt vádak alól felmentette. Nicola Mihály dr. jogi képviselője a felmentő ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Kommunisták támadása a párisi magyar követség ellen

Egy halálraítélt jugoszláv kommunista kiszabadítását követelték — Bezúrták a magyar követség épületének ablakait

Párisból jelentik: Tegnap délután a párisi magyar követség ellen politikai jellegű támadás történt. Három ismeretlen egyén kövekkel dobálta meg a követség épületét, amelynek ablakait bezúrták, falára pedig vörös krétával ezt a mondatot írták rá:

— Engedjék szabadon Czarbot!

Czarbról tudni kell, hogy ifju kommunista, akit nemrégiben a budapesti rendőrség letartott, Czarb jugoszláv állampolgár és ott-

hon halálra ítélték. Kivégzése elől azonban elmenekült. Nemrég azonban a jugoszláv hatóságok kiadatását kérték, hogy az ítéletet végrehajthassák. A magyar hatóságok még nem döntöttek a kérelem felett. Czarb érdekében egyébként a világ összes kommunistái mozgalmat indítottak és bejelentették, hogy mindent el kívánnak követni az irányban, hogy Magyarország ne adja ki Jugoszláviának, ahol biztos halál vár rá.

Rejtélyes dráma egy bretagnei kastélyban

De Chavigny grófnét férje meggyilkolásával vádolják — A végrendelet —
Vérnyomok a kilincsen — Szenzációs főtárgyalás

Párisból jelentik: Egész Franciaországot lázban tartja az a különös és rejtélyes bűnpör, amelynek tárgyalását a minap kezdte meg a nantesi esküdszék. A chequersi találkozó és nyomában a Hoover-javaslat nem kellett olyan osztatlan érdeklődést, mint a bretagnei titok megoldása. A törvénytörést épület legféltettebb tárgyalóterme is szűknek bizonyult az érdeklődők hatalmas tömege számára. A kíváncsiak túlnyomó része a legelőkelőbb körök hölgyeiből került ki. Annak a „Felsőbb tízezernek” a rétegéből, amely különben elzárkózottságáról jól ismert. A szokatlan nyilvánosság-kérésnek az a magyarázata, hogy a bűnpör vádlottja is az ő köreiből jutott a vádlottak padjára. A bűnpör előzménye így foglalható össze:

Áprilisban történt, hogy Paul de Chavigny gróf, akinek nagykiterjedésű birtokai és pazar berendezései, többszáz holdas parkkal övezett kastélyban volt Bretagneban, hirtelen meghalt. A halottkém és a kiküldött vizsgálóbíró egyöntetű vélemény alapján kimondták, hogy a gróf halálát véletlenül elsült revolvere okozta. A hivatalos vizsgálat után a halottat annak rendje és módja szerint el is temették. Chavigny grófné vigasztalhatatlan gyászban kísérte utolsó útjára férjét. Azután a környékeliek és ismerősök napirendre tértek a haláleset felett. Csak a bretagnei nép suttogott erőszakos halálról, rejtélyes gyilkosságról. A temetés után egy héttel a párisi színházi világ egyik ünnepelt szépsége, a Tizian-haju Hortense Ravignan feljelentette Chavigny grófnét, mint férje gyilkosát.

Feljelentésében arra hivatkozott, hogy a gróf halálát a kórházban, közvetlenül halála előtt elárulta neki, hogy a felesége sebezte halálra, mert barátnője javára végrendekezett. A férjénél sokkal idősebb grófnéról a nyomozás során kiderült, hogy ifjúkorában egy afgiri mulató táncosnője volt. A gróf afrikai utazása során ismerkedett meg vele. A feljelentés alapján a grófnét gyilkosság vádjá miatt letartóztatták. Terhelő bizonyíték rengeteg van az asszony ellen, döntő bizonyíték azonban egyetlen sincs. A végrendelet létezéséről senki nem tud, az a közjegyzőhöz nem került.

FÓRUM

Válasz egy pihenni vágyó tisztviselőnek

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számának Fórum-rovatában „Néhány sor a Marosparti pihenésről” címen cikk jelent meg, amelyre vonatkozólag a következőket szeretném megjegyezni:

Mint gyermekes családapa, aki szintén tisztviselő vagyok, rá szeretnék világítani arra, hogy a pihenni vágyó tisztviselő kollegámnak valószínűleg nincsen gyermeke és így ezért nem tartja szem előtt, hogy a gyermekek nevelését mindig és mindenütt előtérben tartják és hogy így a gyermekek bizonyos előnyöket élveznek a felnőttekkel szemben. Ha külföldön járt tisztviselő kollegám, úgy észre kellett vennie, hogy ha egy kisgyermek egyik járdáról a másikra át akar menni, a forgalmi rendőr egész autósorokat állít meg, csak hogy a kisgyermek átmehesen. Egy felnőtt kedvéért azonban ezt nem teszi meg.

A felnőttek tehát, azzal érvelve, hogy nem tudnak pihenni, nem kívánhatják azt, hogy a gyermekjátékos területet a lyceum előtti területen jeleljék ki, ahol a por felfogására sem fű nincsen, sem pedig terebélyes fák nincsenek, mint az Eminescu-parkban. Ha tisztviselő-kollegámat bántja a gyermekek zivaja, úgy bátran ajánlom neki a városligeti parkot, vagy a nagyerdőt, ahol bizonyára nem fogja gyermekzsivaj zavarni és kikapcsoló napra felfüggesztett.

Fogadjon Szerkesztő Ur jelen soraim lekötéséért halás köszönetemet és maradtam kiváló tisztviselő. Egy kisgyermekes családapa, tisztviselő.

A tanuvallomások mind megegyeznek abban, hogy a férj vagyont az asszony kezelte, a grófot rosszul bánt s állandó volt közöttük a háborúság. A tárgyalás bővelkedett drámai jelenségekben. Szembesítették a két gyászruhás nőt, de a várt eredmény helyett csak ékeletlen nyelveskedésre vezették ez, amelyben mindkettő egyformán győzött. A tárgyalási elnöknek minden tekintélyét latba kellett vetnie, hogy a két vetélytársat halgatásra bírja. Szétválasztották őket és a bíróság így a szembesítés után sem lett sokkal okosabb.

A grófné ellen konkrét bizonyíték csak a revolver lehet, amely annyira erős szerkezetű, hogy véletlenül nem sültetett el. A szolgaszemélyzet és a környékeliek különben is négy lövést hallottak és a grófnét két sebből vérezve találták meg. Tehát a nehezen működő revolver, ha egyszer el is sültetett volna vigyázatlan kezelés következtében, négy ízben még sem valószínű, hogy ez előfordulna. A másik bizonyíték a gróf kivülről elzárt szobája, amelynek kilincsen vért találtak, mintha a már megsebesült gróf az ajtón keresztül akart volna a gyilkos elől menekülni. Az utolsó terhelő bizonyíték, hogy a dráma a grófné első ház-

Tilos a hazárdjáték a fürdőhelyeken!

Érdekes rendelet érkezett ma az aradmegyei prefekturára — A kivételek csak erősítik a szabályt...

Az aradmegyei prefekturára ma érkezett meg a belügyminisztérium adminisztrációs ügyosztályának egy érdekes rendelete, amelyben a belügyminiszter az ország fürdőhelyein elszaporodott kártyaklubok ügyében intézkedik. A belügyminisztériumi rendelet hivatkozik a Monitorul Oficial 138. számában, június 25-én megjelent miniszteri rendelkezésre, amelynek értelmében szigorúan tilva van az ország klimatikus- és gyógyvíz-fürdőhelyein

játékklubokat rendezni be. A rendelet utasítja Aradmegye prefektusát, hogy a megye területén lévő klimatikus gyógyhelyek igazgatóságai érvényt szerezzenek ennek a kormányintenciónak.

Ezzel szemben ugyanez a rendelet közli a prefektusokkal, hogy a fenti rendelkezés hatálya alól Sinaia, Constanta, Slania-Mokdova és Herkulesfürdő kivételt képeznek.

Százötven szentannai gazda rosszul sikerült hagymaüzlete

Egy bécsi cég nevében két millióval károsította meg a gazdákat egy aradi ügynök — A kitöltetlen váltók sorsa — Letartóztatták az ügynököt

Ravaszhídon, gyafurt módon károsította meg Révész Béla aradi ügynök még 1929-ben, körülbelül egy millió lejtel Szentanna és környékén lakó gazdákat. Az érdekes ügy előzményei a következők: Révész Béla két évvel ezelőtt Szentanna községbe ment ki, ahol körülbelül 150 gazdálkodóval lépett érintkezésbe, akinek előadta, hogy egy bécsi cég megbízásából hagyma vetőmagokat oszt ki részükre, hogyha hagymatermeléssel akarnak foglalkozni és a természetett hagymákat ugyan csak a bécsi cég számára veszi át vaggonként, később megállapítandó árban, amelyet a újszentannai takarékpénztár a bevaggonozás alkalmával készpénzben ki is fizet. Körülbelül 150 gazdával kötött egyezséget, akiknek a hagymamagokat ki is osztotta, ugyanakkor azonban mindegyiktől kitöltetlen és általuk aláírt váltót vett át, azzal az indoklással, hogy a bécsi cég a hagymatermelőtől rendszerint ilyen módon kér garanciát arra nézve, hogy a természetett hagymákat valóban a cégnek adják át.

Tekintettel arra, hogy a gazdák a hagymamagokat tényleg meg is kapták, a kért kitöltetlen váltót mindegyik gyanútlanul meg is adta. A váltókat azonban Révész Béla kitöltötte és az Újszentannai Takarékpénztártól 840.000 lejt vett föl. A hagymatermelőknél, illetve annak átvételénél csalódás érte a termelő gazdákat, mert Révész Béla a bevaggonozás alkalmával nem fizetett, hanem kijelentette a termelőknek, hogy a vételár csak nyolc nap múlva esedékes. Tekintettel arra, hogy kilogrammonként 8—10 lejes vételárról volt szó, nagy összeget tett ki az átvett és a leszállított hagymamennyiség vételára is, amelyet a termelők 8 nap múlva sem kaptak meg. Annál nagyobb meglepetés érte azonban valamennyiüket a Takarékpénztár részéről, amely a váltókat meg-

őváltotta és 150 hagymatermelő közül nem egynek el is árverezték egész vagyontöredékét. A súlyosan megkárosított gazdák egyetemlegesen feljelentést tettek az ügyészségen Révész Béla ellen csalás és sikkasztás címén. Az ügynököt ma idézte meg Tiplea dr. vizsgálóbíró, aki előtt az ügynök beismerte, hogy a pénzt felvette, nemcsak a banktól, hanem a bécsi cégtől is és így a gazdák kára megközelíti a két millió lejt. Kihallgatása után a vizsgálóbíró Révész Bélát előzetes letartóztatásba helyezte.

A városi tisztviselők lakbérpótlékát

feltételelesen folyósítja a város

A városi tisztviselők lakbérpótlékának ügyével foglalkozott ma délelőtt a város állandó választmánya, dr. Raicu Aurel polgármester elnöke alatt. Olariu István városi főtitkár ismertette a Temesvári revíziós bizottság azon határozatát, amely a tisztviselők felebbezésével kapcsolatban utasította a város vezetését, hogy semmi esetre se kezdje meg a már kifizetett lakbérpótlékok időszakos levonását, egyben pedig felfüggesztette az állandó bizottságnak azt a határozatát, amely a már folyósított lakbérpótlékok visszafizetéséről döntött.

Az állandó választmány hosszabb tárgyalás után úgy határozott mai ülésén, hogy a városi tisztviselők számára még a júliusi hónapra folyósítani fogja továbbra is a minisztérium által megszavazott lakbérpótlékokat, azzal a megszorítással, hogy ezt csupán feltételelesen teszi, ameddig ebben az ügyben a városi nagytanácsülés határoz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csőd — kényszeregyezés közben

Az új törvénymódosító tervezet legújabb rendelkezései. Az eredeti törvényből több cikket hatályon kívül helyez Hamangiu igazságügyminiszter radikális reformja

Mikor jön létre a kényszeregyezés?

Általános érdeklődést keltett az *Aradi Közlöny* legújabb cikksorozata, amelyben legutóbbi számunktól kezdődően Hamangiu igazságügyminiszternek a kényszeregyezési törvényt módosító törvényjavaslatát ismertetni kezdtük. A törvényjavaslat rendelkezéseinek pontos fordítását a 13. cikknél fejeztük be első közleményünkben: a többiekét folytatólagosan az alábbiakban adjuk:

A csödkérések és a szoros zár felfüggesztése

14. cikk 1. és 2. bekezdése. A kényszeregyezési kérés elvben való elfogadásától a kényszeregyezés elfogadásának kimondásáig egy hitelező sem eszközölhet, vagy folytathat szoros zárt, végrehajtást nem vezethet az adós ingóvagyonára, előjogot nem szerezhet, vagy jelzálogot nem létesíthet a törvényszék végzésének kelte megelőző bármilyen ügyből kifolyólag, vagy jogcímen. Kivételt képeznek azon jelzálog-bekebelezések, amelyek a kényszeregyezési kérés beadása előtt érvényesnek elismert jogcímen, vagy bírói határozat alapján történtek.

16. cikk 2. bekezdése. A hitelezők személyesen jelenhetnek meg, vagy képviselőik útján képviselhetik magukat. A képviselők speciális meghatalmazással kell, hogy rendelkezzenek, mely magánlevél-aláírással, vagy azon sürgöny által is megadható, amellyel a hitelezőt értesítették.

17. cikk 4. bekezdése. A delegált bíró a követelések igazolása után ideiglenesen felveszi a jegyzőkönyvbe a kontesztált követeléseket és kiveszi a kontesztált hitelezők szavazatát.

A 26. cikk c. bekezdését hatályon kívül helyezték.

28. cikk. Bármelvik véglegesen, vagy ideiglenesen igazolt hitelező, továbbá a kereskedő a 26. cikk szerint felvett jegyzőkönyv keltétől számított öt napon belül kontesztációt adhat be a delegált bíró által ideiglenesen elfogadott követelések ellen.

A kontesztáló hitelezők a kontesztáció semmisségének terhe alatt kötelesek takhelyet választani a törvényszék székhelyén. A kontesztációk a delegált bírónál nyújtandók be.

29. cikk. A kontesztációs határidő lejártá után a delegált bíró a törvényszék elé terjeszti az iratsomót a 27. cikk szerint kinyilvánított ellenmondásokra és a 28. cikk szerint beadott kontesztációkra vonatkozó iratokkal együtt.

30. cikk 1. bekezdése. Az iratsomó vétele után a törvényszék elnöke egyetlen határidőt tűz ki a kontesztáció és ellenmondások, továbbá a kényszeregyezés elfogadásának kimondása ügyében. Ez a határidő nem lehet nagyobb, mint az iratsomó vételétől számított 10 nap.

31. cikket hatályon kívül helyezték.

32. cikk. A kontesztált hitelezők, akiknek követelését az egyezés passzívájából törölték, továbbá bármilyen hitelező, akinek követelése a kényszeregyezési kérés előtti időből származik és a kényszeregyezésben nem vett részt, követeléseit érvényesítheti az adóssal szemben, ha a kényszeregyezés jogerőre emelkedett, közönséges peres úton, azonban csak a kényszeregyezési kvóta erejéig.

A kényszeregyezés létrejöttének körülményei

33. cikk 1. bekezdése. A 30. cikk szerint kitűzött napon a kontesztáció és az ellenmondó hitelezők, a kereskedő, a hitelezői bizottság és a delegált bíró kihallgatása után a törvényszék egyetlen döntéssel határoz az összes kontesztációk és ellenmondások ügyében. Ha megállapítja a törvényes többség jelenlétét, továbbá a törvény által követelt többi feltételek betartását, hogy a felajánlott kvóta megfelel az adós fizetőképességének, hogy a felajánlott

garanciák komolyak és kielégítőek, hogy biztosítják a kényszeregyezés teljes betartását és hogy a kereskedő nem rosszhiszemű, a törvényszék ugyanazon határozattal kimondja a kényszeregyezés létrejöttét és a hitelezők kisebbségének érdekében oly intézkedéseket tehet, amelyeket a kényszeregyezés jó lebonyolítása céljából szükségeseknek tart.

35. cikk 1. és 2. bekezdése. A kényszeregyezés elfogadásának kimondásáról szóló ítélet a kihirdetéstől kezdődően végrehajtható. A végzés kivonata a Hivatalos Lapnak közlés céljából, a kereskedelmi kamarának pedig a cégkönyvbe való bejegyzés céljából megküldendő.

36. cikk. Ha a törvényszék visszautasítja a kényszeregyezés elfogadásának kimondását, ugyanazon végzéssel a kereskedő ellen megnyitja a csődöt.

37. cikk. A törvényszéknek a kényszeregyezést visszautasító határozata ellen a kihirdetéstől számított öt napon belül lehet felebbezni. A felebbezést az ítéletábra jegyzői hivatalánál kell benyújtani és azt közölni kell a delegált bíróval és az ellenmondó, vagy kontesztáló hitelezőkkel az ítézzéssel egyidejűleg.

A cukor fogyasztási adója kilónként hat lejel drágább lesz, de állítólag nem a fogyasztó közönség terhére fog megtörténni a tervezett drágítás

Beavatott közgazdasági körökben úgy tudják, hogy Argetoianu pénzügyminiszter az állami bevételek szaporítása céljából a cukor fogyasztási adójának felemelését célozza. A pénzügyminiszter kilónként hat lejel akarja a fogyasztási adót felemelni, olyképpen, hogy az adótöbblet ne a fogyasztót terhelje, mert az emelést a cukorréptermelekre, valamint a cu-

38. cikk 1. bekezdése. A törvényszék azon határozata ellen, amely az ellenmondásokat és a kontesztációkat visszautasítja és a kényszeregyezést kihirdeti, az illető hitelező, felebbező, vagy ellenmondó a végzés kihirdetésétől számított öt napon belül felebbezhet.

38. cikk 3. bekezdése. A kontesztáló hitelező felebbezése nem teszi vita tárgyává a kényszeregyezés kihirdetését csak az esetben, ha a felebbezés elfogadása által a törvényes többség nem volna megállapítható.

39. cikk 2. bekezdése. Az esetben, ha az ellenmondó hitelezők felebbezésének a tábla helyét ad és a kényszeregyezési kérést visszautasítja, az iratsomót visszaküldi a törvényszéknek, hogy a 38. cikk szerint a csődöt megnyissa.

40. cikk. A kényszeregyezési kérésnek elvben történt elfogadásától a kényszeregyezés létrejöttéig mindenféle csödkérés felfüggesztendő. Mindamellet, ha az adós a kényszeregyezési eljárás folyamán a hitelezők körére a 16. cikk intézkedései ellen követelést, vagy megállapítást nyer, hogy rosszhiszeműen aktívának egy részét elrejtette, vagy aktívát csökkentette, egy, vagy több hitelezőt kihagyott a hitelezői névsorból, a könyvek adatait meghamisította vagy más csalárd ténnyel követelt el, amelyek a kényszeregyezés elfogadását meggátolják, a törvényszék kérésére hivatalból, a kereskedő meghallgatásával megnyitja a csődöt az adós ellen. A törvényszék végzése ellen beadott felebbezés nem függeszti fel a csődöt, vagy a megnyitott csőd hatályát.

Közleményünk befejező részét legközelebbi számunkban hozzuk.

— Julius 7-én döntenek az aradi villanyáramdíj ügyében. A város állandó választmánya ma délután tartott ülésén foglalkozott a legutóbbi nagytanácsülésen megszavazott városi villanyáramdíjak ellen a revíziós bizottságnál beadott felebbezés ügyével. Amint emlékeztet, a városi nagytanács ugyanis a villanyüzemnek a magánosok számára szolgáltatott áram kilowattónkénti díját 1 lej 60 baniban fogadta el. Ezt az áramegység-díjat az ismeretlen felebbezők túlmagasnak találták és ezért emeltek óvást a városi nagytanácsülés határozata ellen a temesvári revíziós bizottságnál. Ugy értesültünk, hogy a város állandó választmánya a kérdést levette mindaddig a napirendről, amíg csak a temesvári revíziós bizottság a kérdésben nem dönt. A döntést a revíziós bizottság július hó 4-én hozza meg.

— Felkészül a vasut a gabonaértékesítésre. Az államvasutak vezérigazgatósága nyolcvanhárom darab új mozdonyt vásárolt és a gabonaértékesítés idejét teljesen felkészülten várja. A teherkocsik ezreit tartalékolják erre a célra és ha a gabonaértékesítési törvény megszerzi kedvező hatását a gabonakivitelre, úgy az államvasutak igazgatósága képes lesz fennakadás nélkül lebonyolítani a várható forgalmat.

— Sertésvész Ségán és a Pernyáiban. A város állandó választmányának mai ülésén dr. Cucu Vazul városi főorvos előadta, hogy Ségánban és a Pernyáiban rohamosan szaporodnak a sertésmegbetegedések. Az állandó választmány — meghallgatván a városi főorvos jelentését — szigorú zárlatot rendelt el a sertések számára úgy, Ségánban, mint Pernyáiban.

korgyárakra kívánják átruházni. A fogyasztásban a cukor ára a jelenleginél magasabb nem lesz. A pénzügyminiszter azzal a gondlattal is foglalkozik, hogy a cukoreladásnál a közvetítő kereskedelmet kizárja és az ország nagyobb városaiban cukorközpontot kíván létesíteni. Ez viszont a kiskereskedelmet érintendő érzékenyen.

— Országos gazdasági és ipari szervezet. Temesvári iparoskörök kezdeményezésére mozgalom indult meg egy országos gazdasági és ipari szervezet létesítésére. A szervezet célja az iparosok gazdaságpolitikai érdekeinek megvédése és ennek a védelemnek kiépítése lesz. Eddig huszonöt megye iparosságát jelentette be csatlakozását.

— A Consum új száma a kényszeregyezési törvény módosító tervezetét közli. Ezenkívül számos cikket, információt és hírt közöl a Consum legújabb száma, amely a bankár, a gyáros, a vállalkozó, a kereskedő számára nélkülözhetetlen. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj, postaiók 127.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

NYILTFER.

E rovat alatt közléseket nem vállalunk felelősséggel.

Köszönetnyilvánítás.

Mindenkinek, akik hűszeregetett férjem, illetve édes apánk

Avarfy József

elhalálása folytán mélyszégyes gyászunkban részvétükkel, a halottnak vitt virágokkal enyhíteni igyekeztek fájdalmunkon, ezúton mondunk köszönetet, különösen megköszönjük az Aradi Grafikai Munkások, a Gutenberg dalkör és az Aradi Transylvania Sportegylet testületileg való részvételét.

Arad, 1931. június 30.

A gyászoló

Avarfy-család.

Rádió műsor.

SZERDA, JULIUS 1.

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 5.00. Rádiózenekar. 7.00. Gramofon. 7.40. Rádiógyetem. 8.00. Hangverseny. 8.45. Tenorének. 9.15. Zongorajáték. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12.00. Déli harangszó. 12.05. Szalonzenekari hangverseny. 4.00. Divattudósítás. 5.00. Novellák. 5.25. Francia operarészletek a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. 6.45. Amerika mai állapota.

Zilahy Lajos előadása. 7.40. Dalest. 9.00. A m. kir. Mária Terézia I. honvédegyalozzred zenekarának hangversenye az Angol-parkból. Majd: Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye a Gellért-szállóból. — Bécs. 11.00. Bucihínder-zenekar. 12.40. Gramofon. 3.20. Fialat művészek hangversenye. 7.40. Aramescu Leonardo énekversenye: Tenordalok Lehár műveiből. 10.45. Gramofon tánczene. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 7.00. Cigányzene. 8.30. Rádiózenekar. 9.20. Marinkovits-kar hangversenye. — Frankfurt. 4.30. Fűrdőzenekar. 6.45. Eszperantó. 8.15. Könnyű zene. 10.45. Ma-

gyar zene Stuttgartból. — Kassa. 12.30. Cigányzene. 2.30. Zenekar. 6.20. Műdalok. 7.00. Prága. — Leipzig. 8.00. Offenbach-operett. 10.00. Tanczene. — Milánó. 7.10. Vegyes zene. 8.35. A körvevő harangok c. operett: Utána étermi zene. — Róma. 7.50. Gramofon. 9.00. Ponceilli: Gioconda c. operája. — Stockholm. 7.35. Gounod: Faust c. operája. — Strassburg. 5.45. Előadás Ady Endréről. — Stuttgart. 4.30. Fűrdőzenekar. 7.45. Eszperantó. 10.45. Magyar hangverseny. Közreműködők: Kallós woda Olga énekművésznő. — Varsó. 8.15. Dalok. 9.15. Zongorajáték. 10.30. Tánczene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszdeleggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk, Aláíratok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

MINDENKORU FERFI,

aki súlyt helyez arra, hogy férfi energiját apólija, használja a

„Vita-Perpetua“
Radium Specialbinde-t,
Dr. L. Ehling,

mert ennek használata a férfierőt az aggkorig biztosítja. Az idegekre rendkívüli csillapító hatással van. Allandó derült kedélyt biztosít és feltrissziti a szellemi képességeket. Évekig eltart. Kapható minden gyógyszerár és drogériában. Egy darab ára 300 Lel. Számtalan elismerő levél és szakorvosi vélemény. Mindennemű felvilágosítással szorgalmas és díjmentes prospektust küld a Vezérképviselő:

„Vita-Perpetua“
Arad, D. Balassa 166.

ALKALMAZÁS.

ELŐKÉLO uriházhoz éves bizonyítványokkal szobaleány kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2145

SZOBALEANY, éves bizonyítvánnyal ajánlkozik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 2161

TISZTESSEGES midenes kerestetik fatura, aki a lejezt is vállalja. Bővebbet: Str. Horia 4. sz. (Széchenyi-u.) földszint jobbra. 2164

Németül jóbeszélő

gyermekgondozónő több éves bizonyítvánnyal gyermekek mellé állást keres. Cim Kádár Józsefné, Orbán Irénnek Barza—Sibis Jud. Arad. 2160

LAKÁS.

KIADÓ két elegánsan butorozott egymásba nyíló különbejárati szoba fűrdőszoba használattal azonnalra. — Cim: v. Ferdinánd-ucca 9., első emelet az udvarban. — Pontos cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. — Ugyanott egy különbejárati butorozott szoba kiadó. 2001

UJONNAN renovált 3 szobás, parkettás, fűrdőszobás uccai lakás azonnalra kiadó. volt Szabadság-tér 5-6. Ugyanott jégszekrény eladó. 2111

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KIADÓ Pancotán a piac-téren 3 szobás urilakás, villanyvilágítással, továbbá gabonabevásárlásra kiválóan alkalmas raktárhelyiségekkel és padlással. Bővebbet bzw. Luftschütz Sándorné, Pancota. 2163

KIADÓ irodának, salonnak, műhelynek alkalmas 2 világos udvari helyiség. Bővebbet: „Orion“, Str. Berthelot 8. 2154

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrásy-tér 19., a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Str. Consistoriului (Batthyány-ucca) 20. sz. 2162

KÉTSZOBÁS lakás kiadó Csiky Gergely-ucca 8. Bővebbet v. Batthyány-u. 37.

Különbejárati,

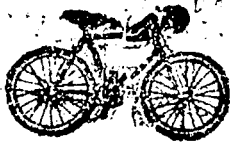
csinosan butorozott szoba egy vagy két személynek azonnalra kiadó.

Bulev. Carol 71., I. em. ajtó 5. 2157

VÉTELESELADÁS.

FELHIVOM a nagyérdemű közönség b. figyelmét dusan felszerelt bizományi üzletemre, hol szebbnél-szebb antikpoliharak, festmények, antikbutorok, ékszerek, ezüst tárgyak, tükrök, ágyhuzatok, asztalok, kredencok, székek, komplett szobaberendezések, zongorák, hegedők, vitrinek, fotelek, fal vitrinek, különböző dísz tárgyak, storeok, függönyök stb. kaphatók. Kérem kirakataim megtekintését. SALGÖNE bizományi üzlet, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1600

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Óriási árleszállítás!

Több wagen kerékpárunk érkezett. „Naumann“, „Zayser“, „Urennabor“, „H. S. F.“, „Primus“, „National“, „Güricke“, „Danzig“, „Hosler“, „Opel“, „Krup“, „Standard“. A legjobb márkájú gummik feltűnő olcsó árban kaphatók. Alkatrészekben gazdag raktár. Javításokat olcsón és pontosan eszközölünk.
Hammer Zsigmond és Fia
Bulevard. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!

Tulhalmozott árukészletem nagy részét

kiárusítom

e hó 4-ig bezárólag.

Eladásra kerülnek:

kerékpárok, gummik és
kerékpár-alkatrészek.

HAMMER VILMOS, Arad,

Piața Avram Iancu 5-6. sz. (Szabadság-tér).

KERESEK két egyforma fehér vaságyat, hálószobaberendezést, ebédlő, uriszoba butorokat, antik komód és szekretereket, antik brekátokat, ezüsttárgyakat, jégszekrényeket stb. SALGÖNE bizományi-üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

JAVOR leányszoba, fűháló, renaissance ebédlő, modern uriszoba s egyéb butorok eladó. Volt Ferdinand-u. 3., I. 4. 2166

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

KÉTSZÁZÖTVENEZER LEJ kölcsönt keresek. Nyújtandó biztosíték 1.000.000 Lel értékű áru kezézálogként. Ajánlatokat vagy cimeket „Rentabilis és biztos“ jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2114

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy üzlethehelyiség azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉSZPÉNZÉRT megveszem, rögtön ki is fizetem eladó dolgait. Keresünk sürgősen karikahajós Singer varrógépet, jégszekrényt, cserépkályhát, futószőnyegeket, keru garnitúrát, zongora-széket, kis cassát, hálószobákat, ezüstöt, brilláns köveket, márkás festményeket.

ELADÓ: Barok ebédlő 4800, konyhaszekrény 560, jégszekrény 780, hálószoba 3700, amerikai íróasztal 950, 2 a tós polituros jó szekrény 650, ebédlő plüss divány 850, rádió 8900, kerti ezékek, függönyök, Lengyel-féle világos hálószoba, nagy mahagoni könyvszekrény 4600, börgarnitúra 7500, otoman 900-1500, tonet szék 140, fehér leányszoba, keleti perzsaszekők és nagy szőnyegek minden elfogadható árban.

Szönyeg-javításokat nagyon olcsón vállalunk. A velünk összekötötésben álló tomesvári zálogház havi 2-százalék kamat mellett folyósít zálogkölcsonőket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárakra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. — COMISIO, Bul. Reg. Ferdinand 21.

Férfi vászon öltönyöket

és
fehér vászon kalapokat
legszebben mos, vasal

Buttinger Teréz

gőzmosódaja

v. Batthyány-u. 35., az udvarban.

Leszállított árak.

Ingatlan árverés.

Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-ut) 96-98. sz. 318 □-ből sarok-ingatlan a rajta levő épülettel és színekkel f. évi július 2-án, d. u. 3 órakor az aradi járásbíróság 44. számú. szobájában nyilvános árverésen el lesz adva. Közlelbbi felvilágosítással szolgál: Dr. Kell József ügyvéd, Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca) 2. szám.

Kedvezményes vízum és utazás **Künstler Vízumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.